

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพ
การบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

**The Relationship between Management skills and Efficiency in
Academic Management in Disturbance of School
Administrators in Basic Education Schools
in Three Border Provinces**

โดย

สมศักดิ์ ด้านเดชา

เพ็ญศรี สุขไชยะ

รัชณี รัตนนา

ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณบำรุงการศึกษา ประจำปี 2552

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ชื่อเรื่อง	ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ผู้วิจัย	สมศักดิ์ ดำนเดชาและคณะ
ปีงบประมาณวิจัย	2552

บทกัณฑ์ย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 7 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (3) เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานฯ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในตำแหน่ง (4) เพื่อเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการฯ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในตำแหน่ง (5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการฯ (6) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ (7) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 260 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบที (t-test) ค่าทดสอบเอฟ (F-test) และค่าสหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานฯ จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ขนาด โรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง พบว่าภาพรวม ตัวแปรตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในตำแหน่งแตกต่างกัน ส่วนตัวแปรขนาดโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการฯ จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง พบว่า ภาพรวมตัวแปรวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ส่วนตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน

5. ทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการฯ ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง

6. ปัญหาเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านคตินิยมได้แก่ผู้บริหารไม่มีความสามารถในการวินิจฉัยผลกระทบต่อหน่วยงานย่อยอื่นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ การไปเยี่ยมบ้านนักเรียนของผู้บริหารและครูอันตรายต่อชีวิต และด้านเทคนิค ได้แก่ ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในด้านเทคนิค ส่วนข้อเสนอแนะ ด้านคตินิยม ได้แก่ควรอบรมผู้บริหารในเรื่องการตัดสินใจและวินิจฉัยเรื่องต่างๆ รวมทั้งประสานสัมพันธ์อื่นๆที่มีการเปลี่ยนแปลง ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่เจ้าหน้าที่ควรดำเนินการให้เหตุการณ์สงบ และด้านเทคนิค ได้แก่ ควรอบรมให้ผู้บริหาร จัดทำ Work shop

7. ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ ครูไม่มีความรู้เรื่องหลักสูตรทุกระดับ ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ นักเรียนขาดเรียนมากและไม่สนใจการเรียน และด้านการวัดผลและประเมินผล ได้แก่ ผู้บริหารและครูไม่มีความรู้ในเรื่องการวัดผลประเมินผลและสถิติต่างๆ ส่วนข้อเสนอแนะ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ ควรให้ความรู้เรื่องหลักสูตรให้ทั่วถึงทุกระดับ ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ติดตามนักเรียนเยี่ยมบ้านหาสาเหตุการขาดเรียนภาคเรียนละ 2 ครั้ง และด้านการวัดผลและประเมินผล ได้แก่ ควรอบรมผู้บริหารและครูให้มีความรู้เรื่องการวัดผลประเมินผลและสถิติต่างๆ

Title	The Relationship Between Management Skills and Efficiency in Academic Management in Disturbance Conditions of School Administrators in Basic Education School in Three Southern Border Provinces
Research	Somsak Dandecha and team
Research year	2009

Abstract

This research was aimed (1) to study management skills in a disturbance of school administrators in basic educational school in three southern provinces (2) to study the performance of management in the academic environment in disturbance of school administrators in basic educational school in three southern provinces (3) to compare levels of management skills by the variable position, school size, educational and experience (4) to study the management of academic performance by the variable position, school size, educational and experience (5) to study the relationship between management skills and the academic performance management (6) to study the problem and suggestion for management skills of school administrators in basic education school in three southern provinces and (7) to study the problem and recommendations of the academic performance management of school administrators in basic education school in three southern provinces

The sample were 260 head of academic administration management group and those school administrators of basic education school in three southern border provinces of academic year 2008. Tools used to collect data was questionnaire. Data analysis used ready-made program. Statistics used to analyze data including the percentage, the average value, standard deviation value, the T-test, the F-test and correlation values.

The findings

1. Level management skills in a disturbance of school administrators in basic education school in three southern border provinces in the overall level is more significant when considering the level found in most areas.
2. Level of performance management in the academic environment disturbance of school administrators in basic education school in three southern border.

3. provinces in the overall level is more significant when considering the level found in most areas.

4. Comparison of level of management skills considered by the variable of position, school size, educational and experience showed that it's different by educational, experience and position. The school size variable is not different.

5. Results of comparing the performance levels of educational administration by the variable position, school size educational and experience found that it's different by educational. The position, school size and experience variable were not different.

6. The relevance of management skills and academic performance was at the medium level.

7. Problems with management skill in a disturbance of school administrators in basic education schools in three southern border provinces, views by ideological aspect, showed that school administrators those lack of diagnosis skills would affect other sub agencies when there was a change. In addition, when viewed by human relationship aspect, visiting to student's home showed a life threatening. Moreover, the study showed that the administrators lack of understanding of the technical skills. That the suggestions concerning the problem mentioned were ; the school administrators should be trained in management decisions and in identifying issues that they can manage the situation back into peace again, and also coordinating relationships with other changes in human relations, including staff work shop.

8. Problems with performance management of academic management of school administrators in basic education schools in three southern border provinces were as follows ; in bringing curriculum into practical courses, teachers do not have knowledge management program at all levels to bring the curriculum into classroom practice. Students are always absent from schools and are not interested in learning. Concerning measurement and evaluation, those administrators and teacher have no knowledge of measurement and evaluation. That therefore the suggestions were ; implementation of curriculum should be included in every program and those administrators and teachers should know the course thoroughly at all levels of management, including visiting student's home at least twice a year, should train administrators and teachers to have knowledge of measurement and evaluation.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีจากการให้ข้อมูลจากหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ และผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวม 260 คน ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ และหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือและให้ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

และท้ายที่สุดขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่สนับสนุนงบประมาณในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 50,000 บาท จากงบบำรุงการศึกษา ปีงบประมาณ 2552

สมศักดิ์ คำนเดชา และคณะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
Abstract.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	4
ขอบเขตการศึกษา.....	4
1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	5
3. ขอบเขตด้านตัวแปร.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
1. ทักษะการบริหารงาน.....	8
1.1 ความหมายของคำว่าทักษะ.....	8
1.2 ทักษะที่จำเป็นในการบริหารงาน.....	9
1.3 ทักษะตามแนวคิดของแกทซ์.....	10
1. ทักษะด้านคตินิยม.....	10
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์.....	12
3. ทักษะด้านเทคนิค.....	13
2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ.....	17
2.1 ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพ.....	17
2.2 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร.....	17
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	20

๗
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
2. ด้านการจัดการเรียนรู้.....	31
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	45
สมมติฐานการวิจัย.....	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ประชากร.....	47
เครื่องมือ.....	47
1. ลักษณะเครื่องมือ.....	47
2. วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
2.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ.....	49
2.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	50
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	79
อภิปรายผล.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	86
1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	86
2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	88
บรรณานุกรม.....	89

๗
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	97
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	98
ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	99
ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	105
ง ค่าความเชื่อมั่น.....	118
จ ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม.....	120
ฉ ประวัติผู้วิจัย.....	124

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
3 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน.....	55
4 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านคดีนิยม.....	56
5 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	57
6 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านเทคนิค.....	58
7 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมและแยกเป็นราย ด้าน.....	59
8 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปใช้.....	60
9 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดการเรียนรู้.....	61
10 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดผลและ ประเมินผล.....	62
11 เปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง..	63
12 เปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรขนาด โรงเรียน.....	64

ญ
สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
13	เปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรวุฒิ การศึกษา..... 65
14	เปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์ในตำแหน่ง..... 66
15	เปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง..... 67
16	เปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปร ขนาดโรงเรียน..... 68
17	เปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปร วุฒิการศึกษา..... 69
18	เปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์ในตำแหน่ง..... 70
19	สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้..... 71
20	ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านคตินิยม..... 72
21	ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านมนุษยสัมพันธ์.. 73

ฎ
สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
22	ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านเทคนิค.....	74
23	ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	75
24	ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดการเรียนรู้.....	76
25	ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	77

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันนี้ มีหน้าที่จัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542,(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เพื่อให้กุลบุตรกุลธิดามีลักษณะเก่ง ดี และมีสุข

บุคคลที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา นั่นคือ “ผู้บริหารสถานศึกษา” ซึ่งจะต้องดำเนินการตามภารกิจที่สถานศึกษากำหนดอันได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยใช้หลักธรรมาภิบาล 6 หลัก อันได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ดำเนินการให้ผู้เรียนมีลักษณะเก่ง ดี และมีสุข

ผู้บริหารสถานศึกษา จะดำเนินการบริหารได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ทักษะในตัวผู้บริหาร อันได้แก่ ทักษะด้านคตินิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค และภารกิจด้านวิชาการที่สำคัญ ใน 3 ด้านได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

ทักษะด้านคตินิยม หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจหน่วยงานโดยรวม สามารถประสานสัมพันธ์ทั้งภายในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียน เข้าใจความเกี่ยวข้องของหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภายในหน่วยงาน

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการทำงานกับผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจูงใจปฏิบัติงานร่วมกับสมาชิกของหน่วยงานและทำให้นักบุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

ทักษะด้านเทคนิค หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้เฉพาะอย่างเกี่ยวกับการใช้วิธีการ กระบวนการ และเทคนิคต่างๆ รวมทั้งการใช้เครื่องมือที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การจัดหาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร การศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลการใช้หลักสูตร การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร และการใช้หลักสูตรและการพัฒนาตนเองและครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร

ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำแผนการสอน การจัดสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน และการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนของครู

ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การจัดทำระเบียบการวัดผลและประเมินผล การศึกษาและทำความเข้าใจระเบียบการวัดผล การกำหนดแนวปฏิบัติการวัดผลและประเมินผล ของโรงเรียน การจัดหาเอกสาร วัสดุและเครื่องมือวัดผลและประเมินผล การสร้างและปรับปรุง เครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีมาตรฐาน การแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลและประเมินผล โรงเรียน การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การติดตามและตรวจสอบเอกสารการ วัดผลและประเมินผล และการจัดทำผลการประเมินแสดงความก้าวหน้าของนักเรียน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เฉพาะที่สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลหรือ ประถมวัยจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส ซึ่งปัจจุบันมี เหตุการณ์ความไม่สงบจากผู้ก่อการร้ายตลอดมานับตั้งแต่มีการปล้นปืนที่ค่ายทหารตำบลปิเหล้ง อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาสเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 มีการวางระเบิด ยิง ลอบเผาสถานที่ ราชการ สถานที่ของเอกชน คาร์บอมบ์ ฯลฯ มากมาย โดยเฉพาะการยิงครุฑตายนับเป็นร้อยศพ แล้ว และศพล่าสุดที่เกิดขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน 2552 คือ คุณครูเลขา อิสสระ ครูผู้หญิงจาก โรงเรียนบ้านพอแม็ง อำเภอรามัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 สิ่งที่เกิดขึ้นย่อมส่งผล กระทบต่อคุณภาพของนักเรียนอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ อันเกิดจากความหวาดกลัวของครูและผู้บริหาร สถานศึกษา

เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2552 กลุ่มโจรก่อการร้ายได้ยิงครูจากโรงเรียนบ้านริ่ง และโรงเรียน บ้านคูซุนทร อ.จะแนะ จ.นราธิวาสตาย 2 ศพ ได้แก่ นางวารุณี นวกะ และนางอัจฉราภรณ์ เทพ ษร อายุ 37 ปี ตั้งครรภ์ 8 เดือน (บทเรียนจากการรบบตอนฆ่าโหดครูหญิงพร้อมลูกในครรภ์, 2552 : 7)

การเดินทางไปสอนหนังสือของครูและผู้บริหารให้แก่กุลบุตรกุลธิดาในสถานศึกษา จำต้องมีการคุ้มครองจากตำรวจ และทหารทั้งขาไปและขากลับ จนบางครั้งถูกผู้ก่อการร้ายลอบวาง ระเบิดตำรวจและทหารพลอยทำให้ครูได้รับบาดเจ็บไปด้วย รวมถึงขวัญกำลังใจสูญหายเกิดความ ท้อถอยที่อยากจะไปสอนหนังสือ เพราะอันตรายถึงแก่ชีวิต ครูหลายท่านต้องสังเวชชีวิตอย่าง โหดเหี้ยมของผู้ก่อการร้าย เช่น ทบตีจนบาดเจ็บสาหัสทรมานมากกว่าจะตายเป็นคุณครูผู้หญิงชื่อ ครูจุฬิง ปงกำมุล ถูกยิงจนตายแล้วเผาเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า อำเภอสาบบุรี จังหวัดปัตตานี ชื่อคุณครูนนท์ ไชยสุวรรณ ตัวอย่างเหล่านี้ บ่งบอกถึงความโหดเหี้ยมไร้ความเป็น มนุษย์ที่ทากันในโลก เนื่องจากครูไม่มีอาวุธที่จะไปต่อสู้ รวมทั้งมิใช่คู่กรณีในความขัดแย้งของ สถานการณ์ที่เกิดความไม่สงบ แต่ต้องเป็นแพะรับบาปตลอดมาและไม่ทราบว่าจะหยุดดำเนินการ

เช่นฆ่าครูอีกเมื่อไร ภาครัฐก็ไม่สามารถปกป้องคุณครูให้ปลอดภัยได้เป็นความหุดหู่ของชาติ บ้านเมืองที่ผู้ปกครองประเทศขาดความกล้าหาญ เด็ดขาด แม้จะมีการเรียกร้องให้ดำเนินการ ดังกล่าวก็ถูกปฏิเสธตลอดมา คุณภาพการศึกษาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงล้มเหลวอย่างต่อเนื่อง トラบใดความมั่นคงไม่กลับมาจึงยากยิ่งที่จะคร่ำครวญหาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

จากผลการประเมินการจัดการศึกษาระดับชาติ (National Test) ในรอบ 3 ปีการศึกษา ย้อนหลัง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548-2550 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมาก แทบจะทุกวิชาได้ไม่ถึงร้อยละ 50 ถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ นอกจากนี้จากติดตามประเมินการจัดการศึกษาของสมศ. พบว่า นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นส่วนใหญ่ รวมถึงมีสถานศึกษาไม่ผ่านเกณฑ์ของสมศ.เกินร้อยละ 50

นอกจากนี้ วิจิตร ศรีสะอ้าน ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่า คุณภาพตกต่ำลงไปมาก อาจทำให้เกิดปัญหาการศึกษาต่อในระดับสถาบันอุดมศึกษาได้ โดยเฉพาะสาขาสำคัญๆ เช่น อ่อนคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ จะเรียนคณะแพทยศาสตร์ไม่ได้ (“มหาลัยได้ เผยคุณภาพนศ.ตกต่ำ ห่วงเรียนไม่จบวิจิตร รับปากแก้,2549 : 26)

สิ่งที่มีความสัมพันธ์กันจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ก็คือ ทักษะการเป็นผู้บริหารใน 3 ด้าน และภารกิจด้านวิชาการ 3 ด้านยังมีปัญหาในการบริหารจัดการที่บ่งบอกถึงความไม่ประสบความสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องนี้ในภาวะความไม่สงบที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยนำเสนอต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง
4. เพื่อเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

6. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

7. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1,740 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 325 คน ได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรยามานะ (Yamane)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานตามแนวคิดของเกทซ์ (Katz) จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคตินิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค กับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 ตำแหน่ง จำแนกเป็น หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

3.1.3 วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า

3.1.4 ประสบการณ์ในตำแหน่ง จำแนกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการบริหารงานตามกรอบแนวคิดของเกทซ์ 3

ด้าน ได้แก่ ด้านคตินิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค และประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล และความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลสำเร็จของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ คือ

1. รับทราบระดับทักษะการบริหารงานใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคตินิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค
 2. รับทราบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล
 3. รับทราบผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในตำแหน่ง
 4. รับทราบผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในตำแหน่ง
 5. รับทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ
 6. รับทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงาน
 7. รับทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ
- หน่วยงานที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 9 เขตในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสัมพันธ์ หมายถึง ความเกี่ยวพันกันระหว่างทักษะการบริหารงานกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ อาจจะไปในแนวทางเดียวกันหรือแตกต่างกันหรือไม่ไปในแนวทางเดียวกันก็ได้

ทักษะการบริหารงาน หมายถึง ความชำนาญการในการปฏิบัติงานทางการศึกษาในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย 3 ทักษะ ได้แก่

1. **ด้านคตินิยม** หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจหน่วยงานโดยรวม สามารถประสานสัมพันธ์ทั้งภายในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียน เข้าใจความเกี่ยวข้องของหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภายในหน่วยงาน
2. **ด้านมนุษยสัมพันธ์** หมายถึง ความสามารถในการทำงานกับผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจูงใจปฏิบัติงานร่วมกับสมาชิกของหน่วยงานและทำให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

3. ด้านเทคนิค หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้เฉพาะอย่างเกี่ยวกับการใช้วิธีการ กระบวนการ และเทคนิคต่างๆ รวมทั้งการใช้เครื่องมือที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับงานวิชาการให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ คำนึงถึงทรัพยากรที่ลงทุนไป ประกอบด้วย 3 เรื่อง ได้แก่

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การจัดหาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร การศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลการใช้หลักสูตร การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร และการใช้หลักสูตรและการพัฒนาตนเองและครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำแผนการสอน การจัดสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน และการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนของครู

3. ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การจัดทำระเบียบการวัดผลและประเมินผล การศึกษาและทำความเข้าใจระเบียบการวัดผล การกำหนดแนวปฏิบัติการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน การจัดหาเอกสาร วัสดุและเครื่องมือวัดผลและประเมินผล การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีมาตรฐาน การแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลและประเมินผลโรงเรียน การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การติดตามและตรวจสอบเอกสารการวัดผลและประเมินผล และการจัดทำผลการประเมินแสดงความก้าวหน้าของนักเรียน

ภาวะความไม่สงบ หมายถึง สถานการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในช่วงเวลาที่ผิดปกติ มีการวางระเบิด ยิง เผาอาคารร้านค้า ห้างอาหาร ก่อการร้ายเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมมากมายตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันขณะที่ทำการวิจัยในปีงบประมาณ 2552 (เดือนธันวาคม 2552 ขอต่อเวลาการวิจัยช่วงที่ 1) ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งภาครัฐยังไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ให้เป็นไปตามปกติได้

หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้อำนวยการและผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาตนเองให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งตามความใหญ่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยยึดจำนวนนักเรียนเป็นหลัก ซึ่งแยกออกเป็นขนาดต่างๆ ในที่นี้ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ขนาด

ใหญ่ นักเรียน 500 คนขึ้นไป ขนาดกลาง นักเรียน 121-499 คน และ ขนาดเล็ก นักเรียน 120 คนลงมา

วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามสำเร็จการศึกษาขั้นสูงสุด ประกอบด้วย 2 ระดับ ได้แก่ ระดับปริญญาตรี และปริญญาโทขึ้นไป

ประสบการณ์ในตำแหน่ง หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามรับราชการมาตั้งแต่บรรจุแต่งตั้ง ประกอบด้วย 2 ประเภท ได้แก่ ต่ำกว่า 10 ปีและ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดที่อยู่ติดกับประเทศมาเลเซีย ประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับในบทนี้ จะนำเสนอในหัวข้อตามลำดับดังนี้ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะนำเสนอใน 2 หัวข้อได้แก่ ทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

1. ทักษะการบริหารงาน

ในการบริหารงานจำเป็นต้องมีผู้นำหรือผู้บริหาร เพื่อเป็นผู้ริเริ่ม จูงใจ โน้มน้าวการทำงานในองค์กรให้ดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ สิ่งหนึ่งที่สำคัญในตัวผู้บริหาร ก็คือการมีทักษะในการบริหารงาน หากผู้บริหารไม่มีทักษะย่อมทำให้ภารกิจเสียหายได้ เพราะความไม่เชี่ยวชาญ ขาดความรู้ในการปฏิบัติงาน

สำหรับในหัวข้อนี้ จะนำเสนอ 3 หัวข้อย่อย คือ ความหมายของคำว่าทักษะ ทักษะที่จำเป็นในการบริหารงาน และทักษะตามแนวคิดของแกทส์

1.1 ความหมายของคำว่าทักษะ

สมศรี ธีรานนท์ (2539 : 25) กล่าวว่า ทักษะ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะแปลความรู้ที่มีอยู่ออกมาเป็นการกระทำ (Action) หรือหมายถึงความสามารถที่ถูกพัฒนา ไม่จำเป็นต้องเป็นทักษะที่มีมาแต่กำเนิด นอกจากนี้ ยังต้องเป็นทักษะที่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานได้จริง ไม่ใช่ทักษะที่แฝงอยู่ในตัว

พจนานุกรมนักเรียน (2538 :233) กล่าวถึง ทักษะว่า หมายถึง ความชำนาญ

สรุป ทักษะ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่แปลความรู้ที่มีอยู่ออกมาเป็นการกระทำในภาคปฏิบัติอย่างชำนาญ

1.2 ทักษะที่จำเป็นในการบริหารงาน

ผู้บริหารที่ดีมีความสามารถ ต้องมีทั้งความรู้และทักษะ ถ้ามีความรู้อย่างเดียวก็มีความสามารถได้แค่บอก (Lip Service) หรือมีแต่ทักษะอย่างเดียวก็มีความสามารถได้แค่รับใช้ (Serve) ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีทั้งทักษะและความรู้ และต้องเป็นความรู้ 4 และทักษะ 4 ดังต่อไปนี้

ความรู้ประกอบด้วย

1. ความรู้ว่าด้วยการจัดการทางธุรกิจ (Business Management)
2. ความรู้ว่าด้วยพฤติกรรมของมนุษย์ (Human Behavior)
3. ความรู้ว่าด้วยการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)
4. ความรู้ว่าด้วยการพัฒนาองค์การ (Organization Development)

ทักษะ ประกอบด้วย

1. ทักษะในทางเทคนิค (Technical-managerial Skill) คือ ทักษะด้านการเงินและบัญชี การจัดหา(การซื้อและการจ้าง) งานบริหารบุคคล ระเบียบงานสารบรรณ การจัดระบบงาน

2. ทักษะในการครองคน (Human-managerial Skill) คือ ทักษะในการกระตุ้นหรือจูงใจให้ทำงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ การติดต่อประสานงาน การแสดงสภาพผู้นำ การรู้จักประนีประนอม การสร้างขวัญ

3. ทักษะในการจัดการศึกษา (Technical-education Skill) คือ ทักษะในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและในแต่ละรายวิชา ศิษยานิเทศก์หรือผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะในการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

4. ทักษะในการสร้างความคิด (Speculative-creative Skill) คือ ทักษะในการคาดการณ์ล่วงหน้าในลักษณะที่สามารถทำให้องค์การปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างสมบูรณ์ และมีบริการที่สนองความต้องการได้ (วินัย เกษมเศรษฐ, 2521 : 47-56)

ไวลส์ (Wiles, 1955 : 118) กล่าวว่า ทักษะทางการบริหารที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร คือ

1. ทักษะในความเป็นผู้นำ (Skill in Leadership)
2. ทักษะในมนุษยสัมพันธ์ (Skill in Human Relations)
3. ทักษะในกระบวนการหมู่พวก (Skill in Group Process)
4. ทักษะในการบริหารบุคคล (Skill in Personnel Administration)
5. ทักษะในการประเมินผล (Skill in Evaluation)

เมธี ปิณฑนันทน์ (2525 : 55) กล่าวว่า ีว่า ระบบการช่วยเหลือครู จะได้ผลดีก็ต่อเมื่อผู้บริหารมีทักษะการบริหารสำคัญ 4 ประการคือ

1. ทักษะด้านการติดต่อสื่อสารกับครูได้เป็นอย่างดี
2. แสวงหาและใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม
3. รู้วิธีที่จะสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมในชั้นเรียน
4. มีทักษะและมีความรู้สึกไวต่อความต้องการของครู

แมสซี (Massie, 1964 : 9) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะที่สำคัญต่อการพัฒนาผู้บริหารว่า ควรประกอบด้วยความรู้ ความสามารถและเจตคติ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ เป็นเรื่องของความรู้ ความจำ ความเข้าใจ ความสามารถในการนำไปใช้ ความสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์และการประเมินผล
2. องค์ประกอบด้านความสามารถ หมายถึง ทักษะ ศิลปะดุลยพินิจในการตัดสินใจและปัญญา แม้ความสามารถเป็นสิ่งที่มองไม่เห็น แต่ก็สามารถชักนำความรู้สึกลึกซึ้งไปได้
3. องค์ประกอบด้านเจตคติ เป็นสภาพความรู้สึกลึกซึ้ง ซึ่งเป็นสภาพภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลในการที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

1.3 ทักษะตามแนวคิดของแคทซ์

แคทซ์ (Robert L. Katz, 1955 : 33-42) กล่าวว่า การบริหารที่มีความสำเร็จ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะทั้ง 3 ด้าน และควรจะพัฒนาทักษะเหล่านี้ให้ก้าวหน้าต่อไปอยู่เสมอ ทักษะทั้ง 3 ประการ คือ ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) และทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) ทักษะเหล่านี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้น จึงเป็นการยากในการจะจำแนกแยกแยะแต่ละด้านในเวลาปฏิบัติจริง แต่เพื่อจุดมุ่งหมายในการคิดวิเคราะห์ทักษะด้านต่างๆ แคทซ์ ได้จำแนกให้เห็นในรายละเอียดของทักษะแต่ละด้าน และในการวิจัยครั้งนี้ ต้องการศึกษาทักษะการบริหารงานของแคทซ์ 3 ประการ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill) แคทซ์ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถเข้าใจหน่วยงานของตนในทุกลักษณะ และเห็นความสัมพันธ์ของหน่วยงานของตนที่มีต่อหน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ต้องเข้าใจว่า งานแต่ละหน้าที่ในสถานศึกษาจะขึ้นต่อกันและกัน และหากมีการเปลี่ยนแปลงในหน้าที่หรือหน่วยงานย่อยต่างๆ ส่วนใดส่วนหนึ่งของสถานศึกษา ก็จะกระทบกระเทือนถึงส่วนอื่นๆ ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้กว้างขวางในด้านสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ การเมือง จิตวิทยา สังคมมานุษยวิทยา ความรู้ที่ผู้บริหารจะได้ทักษะนี้มา ผู้บริหารจะต้องศึกษาวิชาสามัญ (General education) มากขึ้นเพื่อจะได้ทำงานให้มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้แนวคิดทักษะด้านนี้ไว้มากมาย ดังนี้

บาร์นาร์ด (Barnard, 1948 : 235) กล่าวว่า ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill) คือ การมีสามัญสำนึกของผู้บริหารต่อองค์การทั้งองค์การ

เฮอร์เชย์ และบลานชาร์ด (Hersey and Blanchard, 1983 : 5) กล่าวถึง ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill) ว่า หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นโครงสร้างการบริหารและโครงสร้างเกี่ยวกับงานในองค์การทั้งหมดกับสามารถบ่งบอกได้ว่า งานในหน้าที่รับผิดชอบของตนอยู่ที่ส่วนใดของโครงสร้างรวม ความรู้ความเข้าใจเรื่องนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถบริหารงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

ไพเซย์ (Paisey, 1981 : 96) กล่าวว่า ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill) คือ ความสามารถในการเข้าใจในสิ่งต่างๆ อย่างดี โดยเข้าใจรายละเอียดของเรื่องนั้นทั้งหมด และยังสามารถเข้าใจอีกว่า เรื่องดังกล่าวเกี่ยวข้องกับเรื่องอื่นอย่างไร

สำหรับถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2528 : 42) ได้กล่าวถึงทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill) ไว้ว่า คือความสามารถที่เข้าใจความสลับซับซ้อนขององค์การโดยภาพรวม และรู้เข้าใจว่า การปฏิบัติงานของใครเหมาะสมกับตำแหน่งใดในองค์การ ความรู้ในเรื่องเหล่านี้ จะเอื้ออำนวยให้ผู้บริหารดำเนินการให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์หลักขององค์การโดยส่วนรวมมากกว่าที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการ เป้าหมายและความต้องการของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ

ส่วนพวงน้อย ไพรัตน์ (2526 : 25-26) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า ครูใหญ่ในฐานะผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียนจำเป็นต้องมีทักษะด้านนี้มากที่สุด โดยสามารถเข้าใจหน่วยงานของตนในทุกลักษณะและเห็นความสัมพันธ์ของหน่วยงานของตนหรือต่อองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง จะต้องเข้าใจว่างานแต่ละหน้าที่ในโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับซึ่งกันและกัน และหากมีการเปลี่ยนแปลงในหน้าที่หรือหน่วยงานย่อยต่างๆ ส่วนใดส่วนหนึ่งของโรงเรียนก็จะกระทบกระเทือนถึงส่วนอื่นๆ ครูใหญ่จึงต้องมีความรู้กว้างขวางในวิชาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ การเมือง มานุษยวิทยา จิตวิทยา ความรู้ที่ครูใหญ่จะได้ทักษะด้านนี้มา ครูใหญ่จะต้องศึกษาวิชาสามัญมากขึ้น เพื่อจะได้ทำงานให้มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม แคทซ์ ได้ให้ข้อสังเกตว่า ในความรู้ที่จริงจังแล้ว ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill) คือผลรวมของทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) ในองค์การนั่นเอง

สรุป ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจระบบการปฏิบัติงานในองค์การเกี่ยวกับโครงสร้างและระบบการบริหารโครงสร้างงาน โครงสร้างตำแหน่งและนโยบายขององค์การหรือหน่วยงานอันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานต่างๆ ในองค์การหรือหน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2. ทักษะมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) แคทซ์ให้ความหมายไว้ว่า เป็นความสามารถของผู้บริหารในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์อย่างดี ผู้บริหารต้องทำงานสัมพันธ์กับบุคคลหลายประเภท ซึ่งมีความแตกต่างกันทางด้านขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรม สังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ทัศนคติและค่านิยม ผู้บริหารต้องศึกษาพฤติกรรมและพยายามเข้าใจบุคคลทุกประเภทต้องมีความเห็นใจผู้อื่น ทักษะด้านนี้ผู้บริหารจะศึกษาได้จากประสบการณ์ในการทำงาน และจากวิชาทางสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา ศึกษาความต้องการของมนุษย์ ขวัญ กระบวนการหมู่พวกและสังคมวิทยา

นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้แนวคิดทักษะด้านนี้ไว้หลายคน ดังนี้

ไพเซย์ (Paisey, 1981 : 97) กล่าวว่า ทักษะมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) คือความสามารถในการกระตุ้นส่งเสริมให้คนใช้ความพยายามของเขาอย่างเต็มที่ เพื่องานและหมู่เทให้กับองค์กรที่เขาสังกัดอยู่ ทักษะนี้ยังรวมถึงการสร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการทำงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ โดยใช้วิธีการที่ไม่กระทบกระเทือนต่อขวัญและกำลังใจของบุคลากรในองค์กร และเป็นวิธีการที่ทุกคนเข้าใจชัดเจน พร้อมกับช่วยให้บุคลากรเหล่านั้น เกิดความมั่นใจว่า เขาสามารถปฏิบัติงานได้

เฮอร์เชย์ และบลานชาร์ด (Hersey and Blanchard, 1983 : 5) กล่าวว่า ทักษะมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) คือ ความสามารถและความรอบรู้ในเรื่องการทำงานกับคน รวมถึงการเข้าใจเรื่องการจูงใจคน และการประยุกต์ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการทำงานกับคน

วินัย เกษมเศรษฐ (2521 : 54) มีความเห็นว่า ผู้บริหารที่มีความสามารถในการปฏิบัติงาน จะต้องมียุทธศาสตร์ในการครองคน (Human-managerial Skill) คือ มียุทธศาสตร์ในการกระตุ้นหรือจูงใจให้ทำงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ การติดต่อประสานงานการแสดงภาวะผู้นำ การรู้จักประนีประนอม และการสร้างขวัญ เป็นต้น

ภิญโญ สาร (2517 : 416) ได้เสนอว่า การบริหารการศึกษานั้น ผู้บริหารจะต้องมีความชำนาญหรือความสามารถทางมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเข้ากับคนต้องรู้ว่า จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างไร และเข้าใจหลักหรือทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์

เมธี ปิณฑานนท์ (2525 : 251) ได้กล่าวว่า ทักษะมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) เป็นความสามารถที่จะทำงานกับบุคคล และกลุ่มคนที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือและใช้ความพยายามทำงานอย่างได้ผล และมีความสามารถในการประสานงานได้ ทั้งผู้บังคับบัญชา กลุ่มผู้บริหารด้วยกัน และผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างดีด้วย

พวงน้อย ไพรัตน์ (2526 : 26) กล่าวถึงทักษะมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) ว่า ในการบริหารโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานด้านไหน รวมทั้งการจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน ครูใหญ่จำเป็นต้องมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์อย่างดี เพราะครูใหญ่ต้องทำงานสัมพันธ์

กับบุคคลหลายประเภท ซึ่งมีความแตกต่างกันทางด้านขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม สังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ เจตคติและค่านิยม บุคคลประเภทต่างๆนี้ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา เหนือครูใหญ่ ศึกษาธิการ ครูหัวหน้าหมวดวิชา ครูน้อย พนักงาน เจ้าหน้าที่ คนงานภารโรง นักเรียนและผู้ปกครอง จึงต้องศึกษาพฤติกรรมและพยายามเข้าใจบุคคลทุกประเภท มีอยู่หลายครั้งที่พบว่า งานล้มเหลว เพราะความไม่เข้าใจกัน จนไม่สามารถทำงานร่วมกันได้ ทักษะนี้ครูใหญ่จะศึกษาได้จากประสบการณ์ในการทำงาน และจากวิชาทางสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวกับจิตวิทยา การหมู่พวกและสังคมวิทยา

ถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2528 : 42) เสนอไว้ว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ความสามารถในการใช้ดุลยพินิจ วินิจฉัยในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นหรือโดยบุคคลอื่น (หลักมนุษยสัมพันธ์) รวมทั้งเข้าใจเรื่องการจูงใจ และการประยุกต์ใช้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

ไวลส์ (Wiles, 1955 : 13-18) มีความเห็นในเรื่องว่า ผู้บริหารต้องมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Skill in Human Relations) คือ ความเป็นมิตร เป็นคนร่าเริงและยิ้มแย้มเสมอ จำชื่อเรียกชื่อบุคคลได้ถูกต้อง สนใจในงานอดิเรกและความเป็นอยู่ของครู เป็นคนคบง่ายและให้การต้อนรับ หลีกเลี่ยงการใช้อิทธิพล สุภาพน้อมนวล ถ้าได้รับการขอร้องต้องตอบรับทันที รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นเพื่อประกอบการตัดสินใจ ให้คำยกย่องชมเชยโดยไม่ปิดบัง ไม่หลีกเลี่ยงการให้คำแนะนำหรือให้ครูคิดเองและตัดสินใจเอง มีปัญหาขัดแย้งจะแก้ไขให้เกิดการประนีประนอมกันจนเข้าใจ

สรุป ทักษะมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) หมายถึง ความสามารถในการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารที่จะปฏิบัติตนกับบุคคลต่างๆในหน่วยงานหรือองค์กรอื่น เพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้บุคคลหรือกลุ่มคนทำงานของตนเองอย่างเต็มที่ และทุ่มเทให้กับหน่วยงานที่เขาสังกัดอยู่ รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่ดี สำหรับการทำงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์การในทางที่พึงประสงค์ อาจกล่าวได้ว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือความสามารถในการใช้มนุษยสัมพันธ์เพื่อการบริหารนั่นเอง

3. ทักษะเทคนิค (Technical Skill) แคทส์ให้ความหมายไว้ว่า การที่ผู้บริหารสามารถทำงานด้านที่เกี่ยวกับกิจกรรมเฉพาะอย่าง ซึ่งเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการและเทคนิค อาศัยความรู้ การวิเคราะห์และรู้จักใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงาน ทักษะนี้เรียนรู้ได้ด้วยการปฏิบัติ ระหว่างฝึกหรือเตรียมตัวเป็นผู้บริหาร เช่น ความสามารถในการเขียนคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร การพูด การอ่านแผนผัง การสร้างอาคาร การรู้จักจัดทำตารางทำงาน การทำทะเบียนนักเรียน สามารถทำสำมะโนนักเรียน เข้าใจแบบฟอร์มทะเบียน และการบัญชีต่างๆ เทคนิควิธีสอน รู้จักใช้เครื่องมือต่างๆ

นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้แนวคิดทักษะด้านนี้หลายคน ดังนี้

พวงน้อย ไพรัตน์ (2526 : 26) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิคว่า ครูใหญ่ในฐานะผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียน งานเทคนิคจะประกอบด้วยวิธีการ กระบวนการ และเทคนิค โดยอาศัยความรู้ การวิเคราะห์และรู้จักใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงาน เช่น ความสามารถในการเขียนคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร การพูด การอ่านแผนผัง การสร้างอาคาร การรู้จักจัดทำตารางทำงาน การทำทะเบียนนักเรียน สามารถทำสำมะโนนักเรียน เข้าใจแบบฟอร์มทะเบียน และการบัญชีต่างๆ เทคนิควิธีสอน รู้จักใช้เครื่องมือต่างๆ เป็นต้น

วินัย เกษมเศรษฐ (2521 : 5) ได้จำแนกทักษะด้านเทคนิค ออกเป็น การจัดซื้อจัดจ้าง การเงินและบัญชี งานสารบรรณ งานบุคคล การจัดระบบงาน และเสนอทักษะด้านเทคนิคอีกทักษะหนึ่งคือทักษะในการจัดการศึกษา (Technical-educational Skills) เป็นทักษะการจัดการเรียนการสอน

ไพเซ (Paisey, 1981 : 96-97) กล่าวถึง ทักษะด้านเทคนิคว่า เป็นเรื่องของการรู้งานและสามารถปฏิบัติงานได้ โดยเป็นเจ้าของข้อมูลสารสนเทศทางด้านการเคลื่อนไหวและพฤติกรรม ความสามารถของบุคคลความรู้เรื่องระเบียบการ การควบคุม การหาแนวทางดูแลการทำงานร่วมกัน โดยวิธีการทางเทคนิคเฉพาะ ทักษะด้านนี้เป็นความจำเป็นของผู้บริหารในเรื่องที่จะต้องรู้ 4 เรื่อง คือ

1. ด้านการศึกษา ได้แก่ โปรแกรมหลักสูตร ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร และการประสานงาน ตลอดจนเทคนิควิธีสอน เทคนิคการใช้เวลา
2. ความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ ความสำนึกและการเข้าถึงจิตใจของผู้ปกครอง ซึ่งโรงเรียนควรจะต้องบริการทางด้านเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆแก่ประชาชน กลุ่มคณะบุคคลของรัฐ และกลุ่มบุคคลทั่วไป
3. การเงินและสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ทรัพยากรทั้งหมดที่ไม่ใช่บุคคล ซึ่งสามารถหยิบมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการบริหารอาคารสถานที่
4. การพัฒนากำลังคน ได้แก่ วางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การเปลี่ยนแปลงและการส่งเสริมความสามารถของคนที่ทำงานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ส่วนภิญโญ สาธร (2517 : 416) มีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของแคทส์ ว่า ในการบริหารการศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีความชำนาญหรือความสามารถในทางเทคนิค (Technical Competence) ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ต่างๆ วิธีการต่างๆ และอุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นในการทำงาน เพื่อแนะนำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้สิ่งเหล่านี้ได้

ในขณะที่เอลสบี (Elsbee, 1967 : 385) มีความเห็นว่า หน้าที่หลักของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่ (1) การจัดและนิเทศการสอน (2) การบริหาร

กิจการและบริการเกี่ยวกับนักเรียน (3) การบริหารงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และ (4) การบริหารกิจการเกี่ยวกับการเงินและอุปกรณ์ความสะดวกในการปฏิบัติงานต่างๆ

สรุป ทักษะด้านเทคนิคของผู้บริหาร เป็นเรื่อง que ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการปฏิบัติที่แสดงออกมาเป็นรูปธรรมให้เห็นได้ในการกิจที่ตนรับผิดชอบ

จากทฤษฎี 3 ทักษะของแคทสัน เฟเบอร์และเชียร์รอน (Faber and Shearron, 1970 : 212-213) ได้นำไปเขียนไว้ในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยกล่าวว่า คนส่วนมากจะดูคุณภาพของคน que ทำงานได้ผลสำเร็จจากรูปร่าง ท่าทาง บุคลิกภาพ แต่หลงลืมที่จะดูว่า “อะไรที่ทำให้เขาทำงานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ” และสิ่งนั้น คือ “ทักษะ” และได้นำทักษะทั้ง 3 ด้านมาใช้ในการบริหารงานการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ประการคือ

1. การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน (Instruction and Curriculum Development)
2. การจัดโครงการกิจการนักเรียน (Pupil Program)
3. การบริหารงานบุคคล (Staff Personnel)
4. การบริหารงานด้านที่เกี่ยวกับการเป็นผู้นำชุมชน (Community-School Leadership)
5. การบริหารอาคารสถานที่และการรับส่งนักเรียน (School Plant and Transportation)
6. การจัดระบบโครงสร้างของหน่วยงาน (Organization Structure)
7. การบริหารการเงินและงานธุรการ (School Finance and Business Management)

นอกจากนี้เฟเบอร์และเชียร์รอน เสนอแนะว่า ทักษะทางการบริหารมีความจำเป็นมากต่อผู้บริหารในการตัดสินใจในการวางแผน การติดต่อสื่อสาร การควบคุมและการประเมินผล

แฮร์ริส (Harris, 1963 : 15-16) นำเอาทฤษฎี 3 ทักษะของแคทสัน มาขยายความว่า ทักษะคล้ายกับกระบวนการ แต่มีความแน่นอนและง่ายกว่า และใช้ได้กับงานทั้งหลาย เช่น ทางด้านการบริหาร ทางด้านการนิเทศการศึกษา เขาได้แยกแยะให้เห็นในรายละเอียดของแต่ละทักษะ ดังต่อไปนี้

1. ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill) ประกอบด้วย การมองเห็นภาพพจน์โดยส่วนรวม การวิเคราะห์ การวินิจฉัย การรู้จักสังเคราะห์ การรู้จักวิพากษ์วิจารณ์ การรู้จักถามคำถาม
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) ประกอบด้วย ความเข้าใจ การรู้จักสัมผัส การรู้จักสังเกต การรู้จักนำการอภิปราย สามารถสะท้อนความรู้สึกและความคิดออกมา การมีส่วนร่วมในการอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติได้

3. ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) ประกอบด้วยการรู้จักอ่าน เขียน พุด ฟัง จัดลำดับเรื่องเป็น สารคดีได้ เขียนแผนภูมิได้และวาดภาพได้ คำนวณเป็น เป็นประธานในที่ประชุมได้

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2525 : 17-18) ได้นำทักษะ 3 ด้านของแกทส์ มาแจกแจงรายละเอียดให้เห็นแต่ละด้าน

1. ทักษะด้านคตินิยม ประกอบด้วย (1) การกำหนดนโยบาย จุดประสงค์และขอบข่ายของงาน (2) การวิเคราะห์งานของคนและผู้อื่น (3) การมีความรู้หน่วยงานของตนทั้งหมดว่า สัมพันธ์กันอย่างไร (4) การวินิจฉัยผลกระทบต่อนักงานย่อยอื่น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบย่อยหนึ่ง (5) การรู้ถึงความต้องการทางด้านการศึกษาของชุมชน (6) การใช้คำถามอย่างมีเหตุผล (7) การเข้าใจนโยบายการจัดการศึกษาของชาติทุกระดับ (8) การรู้จักเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตัวอย่างและวิธีการบริหารที่ได้พบเห็นและศึกษามาแล้วนำมาใช้อย่างเหมาะสม (9) การเข้าใจถึงความต้องการงบประมาณ (10) การมีความรู้เรื่องหลักสูตรทุกระดับที่สถานศึกษาตนจัดขึ้น (11) การอำนวยความสะดวกและการให้คำปรึกษา (12) การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ และ (13) การประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย (1) การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น (2) การให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน (3) การยกย่องให้ความสำคัญแก่ผู้ได้บังคับบัญชาเท่าเทียมกัน (4) การให้ความเป็นกันเอง (5) การใช้เวลาผู้ได้บังคับบัญชาเข้าพบซักถามเมื่อมีปัญหา (6) การให้ผู้ได้บังคับบัญชาตัดสินใจปัญหาร่วมกัน (7) การเข้าใจปัญหาผู้ได้บังคับบัญชา (8) การเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขผู้ได้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึง (9) การแสดงความยินดียกย่องชมเชยผู้ได้บังคับบัญชา (10) การเป็นผู้นำการอภิปรายที่สามารถจูงใจคน (11) การแนะนำระเบียบ กฎหมาย กฎเกณฑ์เพื่อนร่วมงาน สภาพสังคม การปฏิบัติงานต่อครอบครัวใหม่ และ (12) การจัดให้มีการพบปะสังสรรค์นอกเวลางาน

3. ทักษะด้านเทคนิค ประกอบด้วย (1) การทำแผนงานหรือโครงการ (2) การจัดทำสถิติแผนภูมิทางการศึกษา (3) การทำหน้าที่ประธานที่ประชุมครู (4) การสาธิตการสอน (5) การพูดหรือเขียนคำสั่ง (6) การมีความรู้ระบบการเงิน การบัญชี (7) การมีความรู้การพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง (8) การมีความรู้งานสารบรรณ (9) การมีความรู้อ่านแบบแปลนก่อสร้างอาคารได้ (10) การมีความรู้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ งานบริหารบุคคล และ (11) การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

ในการบริหารงานนั้น งานวิชาการถือว่ามีความสำคัญที่สุด โดยเฉพาะด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

สำหรับในหัวข้อนี้ ขอนำเสนอ 2 หัวข้อย่อย คือ ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพ และการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

2.1 ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพ

นักบริหารและนักวิชาการหลายท่าน ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพแตกต่างกันออกไป ดังนี้

บลิสส์ (Bliss, 1976 : 32) ให้ทัศนะว่า “ประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินการ โดยวิธีทางที่ดีที่สุด เพื่อที่จะทำงานซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผลสำเร็จ”

พจนานุกรมเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2530 (2531 : 324) ให้ความหมายคำว่า ประสิทธิภาพ ว่า หมายถึง ความสามารถที่ทำให้งานเกิดผลสำเร็จ

สมพงษ์ เกษมสิน (2517 : 47) อธิบายว่า การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพในแง่ของการบริหาร เป็นการช่วยประหยัดทั้งด้านเวลา แรงงาน วัสดุ สิ่งของและอื่นๆ

สวัสดี สุคนธรังสี (2528 : 13) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ คือ การใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์มากที่สุด หลักของประสิทธิภาพเป็นการเปรียบเทียบต้นทุน (Input) กับผลงานหรือผลผลิต (Output) การทำงานที่มีประสิทธิภาพ จะต้องใช้ต้นทุนสร้างผลงานหรือผลผลิตให้ได้มากที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526 : 6) ให้คำนิยามว่า ประสิทธิภาพ คือ ตัวเชื่อมระหว่างปัจจัย (Input) กับผลผลิต (Output) กิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ จะให้ปริมาณของผลผลิต โดยใช้ปัจจัยน้อยที่สุดหรือในปัจจัยที่จำกัดแต่สามารถให้ผลผลิตสูง

จากหลายทัศนะที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานที่ทำให้บรรลุผลสำเร็จโดยวิธวิธีที่ดีที่สุด เพื่อใช้ปัจจัยต่างๆน้อยที่สุด แต่ก่อให้เกิดผลผลิตสูง จะประหยัดทั้งด้านเวลา แรงงาน วัสดุ สิ่งของและอื่นๆ

2.2 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

2.2.1 ความหมายของการบริหาร

นักบริหารและนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการบริหารแตกต่างกันออกไปตามแต่ทัศนะของการมองในแง่มุมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านศาสตร์และศิลป์ การจัดสรรทรัพยากรทางการบริหาร กิจกรรมที่ต้องกระทำร่วมกันหรือการผสมผสานแนวคิดหลายๆอย่างเข้าด้วยกัน ดังทัศนะต่อไปนี้

1. การบริหารคือ การใช้ศาสตร์(Science) หรือศิลป์ (Art) ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน คือ

เซอร์ยิโวนนีและคาร์เวอร์ (Sergiovanni and Carver, 1980 : 5) กล่าวว่า การบริหาร คือ ศาสตร์ที่ได้พรรณนาอธิบายวิเคราะห์ ตลอดจนพยากรณ์ถึงปรากฏการณ์ขององค์การ และพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีความสัมพันธ์ร่วมกันในความสำเร็จของเป้าหมายองค์การ

ไซมอน (Simon, 1976 : 1) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆให้บรรลุผลสำเร็จโดยใช้ศิลปะ

รุ่งทิวา จักรกร (2526 : 137) อธิบายไว้ว่า การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เพราะมีทฤษฎีและหลักการมากมายในการบริหาร แต่จะนำศาสตร์มาใช้ให้ได้ผลอยู่ที่ศิลปะของแต่ละบุคคล

สมบูรณ์ พรณนากพ (2521 : 3) เสนอว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น

ชัยพฤกษ์ วราวิทยา (2526 : 4) ได้สรุปว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานที่ผู้บริหารต้องมีศาสตร์และศิลป์ มีปริมาณทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารเหมาะสม และทรัพยากรนั้นจำเป็นต้องมีคุณภาพ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จ

สมพงษ์ เกษมสิน (2519 : 6) แสดงทัศนะว่า การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลป์ ในการนำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

อรุณ รักธรรม (2527 : 18) กล่าวว่า การบริหารเป็นการกระทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มุ่งถึงความสำเร็จร่วมกัน โดยยึดหลักประหยัดและประสิทธิภาพ ความสำเร็จนั้น จะต้องเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการในผลงานนั้น จึงเห็นได้ว่า การบริหารงานเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์

2. การบริหาร คือ กระบวนการในการใช้หรือจัดสรรทรัพยากรต่างๆทางการบริหาร เพื่อทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ มีผู้ให้ความหมายหลายราย คือ

บุญวา ธรรมพิทักษ์กุล (2529 : 126) แสดงทัศนะว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยใช้ทรัพยากรต่างๆ เช่น คน เครื่องจักร วัสดุ อาคาร และเงินอย่างมีประสิทธิภาพ

สุธี สุทธิสมบูรณ์และสมาน รังสิโยภุญช์ (2532 : 1) กล่าวว่า การบริหารเป็นการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุ สิ่งของ หรือวิธีการปฏิบัติงาน เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

สุวิทย์ บุญช่วย (2526 : 16) สรุปว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่อาศัยปัจจัยต่างๆมาประกอบกันเพื่อแก้ปัญหา และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

เสนาะ ดิเฮอร์ (2521 : 2) แสดงความเห็นว่าการบริหาร คือ การใช้ทรัพยากรร่วมกันของทุกคน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลป์ของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันทำกิจกรรมจนบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด เกิดประสิทธิผลสูงสุดตามเป้าหมายของการ

2.2.2 การบริหารงานวิชาการ

บุญญ์ สาธร (2526 : 324) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของอดิสร ชาติกำแหง (2525 : 148) ที่เสนอว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกประเภทที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนของครูและนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารจึงต้องรู้จักการบริหารงาน โดยการกระจายอำนาจและมอบหมายความรับผิดชอบ (Decentralize and Responsibility) ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ

ส่วนหวน พันธุพันธ์ (2528 : 45) อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับหลักสูตร แผนการสอน การนิเทศการสอน ตารางสอน สื่อการสอนหรือเทคโนโลยีทางการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน ห้องสมุด และการประเมินผลการศึกษา

ไพโรจน์ นาคสุวรรณ (2528 : 2) ให้ความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน ส่วนงานอื่นเป็นเพียงส่วนประกอบที่จะเป็นปัจจัยส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ เกี่ยวกับเรื่องนี้ อำภา บุญช่วย (2537 : 1) ให้แนวคิดเพิ่มเติมว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัย วิทยาลัยหรือโรงเรียน การที่จะถือว่า สถาบันมีมาตรฐาน ส่วนใหญ่พิจารณาจากผลงานวิชาการเป็นสำคัญ งานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารว่า มีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในงานวิชาการหรือไม่

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 84) ได้ให้หลักการแนวคิดในการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้าน เพื่อเติบโตขึ้นจะได้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

2. การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

3. งานวิชาการในโรงเรียนประถม เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

สรุป การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจการทุกชนิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง โดยระดมความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงาม เป็นพลเมืองดีในสังคม และผู้บริหารต้องตระหนักว่า งานวิชาการเป็นภารกิจหลักต้องให้ความสำคัญมากเป็นพิเศษ

สำหรับขอบข่ายงานวิชาการในปัจจุบันนี้ เป็นไปตามการปฏิรูปการศึกษา มีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 32)

1. งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. งานวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ จะดำเนินการใน 3 เรื่อง ได้แก่

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ความหมายหลักสูตร

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 1272) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประมวลวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในการศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์(2549 : 47) กล่าวว่า หลักสูตร เป็นเนื้อหาสาระสำคัญและกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนองวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามที่พึงประสงค์

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช(2542: 44 อ้างถึงใน จินดา อุสมาน, 2549 : 22) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียน โดยมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอนกำหนดไว้ในเอกสารเพื่อเป็นแผนแม่บท ในการจัดการเรียนการสอนตามระดับชั้น

คอล(Doll,1988.อ้างถึงใน บรรพต สุวรรณประเสริฐ, 2544 : 14) ได้นิยามไว้ว่า หลักสูตร คือ ผลรวมของประสบการณ์การเรียนรู้ ทักษะ นิสัย และมโนคติซึ่งผู้เรียนได้รับ เป็นส่วนหนึ่งของตัวเขา และนำไปใช้ในการควบคุมพฤติกรรมของผู้เรียน

ธำรง บัวศรี (2542 : 7) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหา กิจกรรมและมวลประสบการณ์ ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

นอกจากนี้ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 40) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหมายไว้
2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) เช่น ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ(Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น
3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

จากความหมายสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ เนื้อหา หรือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นไว้เป็นแผนแม่บท ที่จะจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับจุดหมายทางการศึกษาและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

สุนีย์ ภูพันธ์(2542 : 17 อ้างถึงใน จินดา อุสมาน, 2549 : 23) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเสมือนเป้าหมายลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ
2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา
3. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา

4. ในระดับสถานศึกษาหลักสูตรจะให้แนวทางปฏิบัติแก่ครู
5. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
6. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง
7. หลักสูตรเป็นเครื่องมือกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม
8. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า วิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปตามด้วยความราบรื่นและผาสุกเป็นอย่างไร
9. หลักสูตรย่อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไร
10. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติของผู้เรียนในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2543 : 38) ได้ให้ความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการสอน ทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้
2. งานด้านหลักสูตร ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเป้าหมาย
3. หลักสูตร เปรียบเหมือน แบบแปลน การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรบอกไว้ว่า วัตถุประสงค์ที่ต้องการมีอะไรบ้าง จะใช้อะไรเป็นวัสดุและอุปกรณ์ จะสอนอย่างไร จัดเตรียมการสอนอย่างไรบ้าง เพื่อช่วยในด้านการเรียนการสอน หลักสูตรจึงมีความสำคัญ เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูที่จะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ ความประพฤติ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

สรุปได้ว่า หลักสูตร มีความสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษาเปรียบเสมือนแบบแปลนหรือแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร

นักการศึกษาและนักวิชาการได้แสดงถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ธำรง บัวศรี(2542 : 8-9) องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร มีดังนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา

2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึงผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว

3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์

4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว

5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ

6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Strategies) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดได้

7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Objective) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

8. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร

9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

ทาบ (Hinda Taba, 1962 : 398 อ้างถึงใน อัมภา บุญช่วย, 2533 : 21) กล่าวว่า หลักสูตรโดยทั่ว ๆ ไป มักจะมีองค์ประกอบ 4 อย่างต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ (Objectives) คือ ความมุ่งหมายของการศึกษา การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นการตอบคำถามว่าจะจัดการศึกษาเพื่ออะไร หรือในการจัดการศึกษานั้น เราต้องการให้ผู้ได้รับการศึกษามีลักษณะอย่างไร ในการกำหนดจุดมุ่งหมายต้องคำนึงถึงปรัชญาของแต่ละสังคมเป็นหลักเกณฑ์เบื้องต้น

2. เนื้อหา คือ สารที่เป็นความรู้ที่ประมวลหรือรวบรวมมาเพื่อจัดอย่างมีระบบระเบียบให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามที่ต้องการ เนื้อหาสาระและความรู้ของแต่ละวิชาจะประกอบไปด้วยสิ่งที่ เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ซึ่งมีเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาของหลักสูตร ได้แก่ มีความสำคัญและเชื่อถือได้ สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม มีความสมดุลระหว่างความกว้างและความลึก สามารถสนองความมุ่งหมายได้หลายด้าน สอดคล้องกับประสบการณ์ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และสามารถเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ได้

3. การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในการจัดการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงผู้เรียน และควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ได้ลงมือกระทำเอง แสวงหาคำตอบด้วยตนเอง

4. การประเมินผล ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่หนึ่ง คือ จุดมุ่งหมาย ถ้าไม่มีจุดมุ่งหมายแล้วก็ไม่สามารถประเมินผลได้ ในการประเมินผลนั้น จะต้องประเมินให้ได้ว่า ประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้แก่ผู้เรียนมีความยากง่าย ช้าช้อน และจัดลำดับไว้เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ผู้เรียนได้พัฒนาด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด และพัฒนาการของผู้เรียน เป็นไปตามทิศทางที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่เพียงใด

โบแฮมป์ (Beauchamp, 1975 : 107 อ้างถึงใน ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, 2549 : 48) ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. เนื้อหา
2. จุดมุ่งหมาย
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรนั้น ควรประกอบด้วย จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาวิชา การนำหลักสูตรไปใช้ และการวัดผลประเมินผล ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ถือเป็นส่วนสำคัญที่จะเป็นเครื่องมือหรือทิศทางในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ครูสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียน

1.4 การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Curriculum development ซึ่งมีลักษณะเช่น การทำหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้น หรือการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ มีนักวิชาการให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2549 : 59) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามที่พึงประสงค์ของสังคม การพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้นด้วยความจำเป็น ดังนี้

1. ความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี
2. ปรัชญาการศึกษาที่ปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย จากเดิมที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางต้องเปลี่ยนเป็นยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการเรียนรู้อาศัยประสบการณ์ตรง ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติทดลองฝึกงาน และเน้นกระบวนการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ให้เรียนรู้อย่างหลากหลายตามศักยภาพของผู้เรียน

3. ความต้องการของผู้เรียน ปัจจุบันผู้เรียนต้องการเรียนรู้ในสิ่งที่มีความหมายต่อตนเองมากขึ้น การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อความอยู่รอดและความสงบสุขของชีวิต

4. ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เป็นความจำเป็นที่ต้องคำนึงถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของผู้เรียนในชุมชน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยไม่สร้างปัญหาให้กับสังคม รู้จักรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

5. การพัฒนากระบวนการและรูปแบบทางการศึกษาทำให้การจัดเนื้อหา วิธีการสอน รวมทั้งการวัดผลและประเมินผลต้องปรับเปลี่ยนตามไปด้วย เช่น การจัดการศึกษาทางไกล การศึกษาด้วยตนเอง การใช้บทเรียนสำเร็จรูป การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การศึกษาด้วยกระบวนการแก้ปัญหา เป็นต้น การปรับปรุงเนื้อหา จุดประสงค์หลักสูตร การกำหนดวิธีการเรียน การสอน และการวัดผลประเมินผลย่อมต้องมีการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544 : 15) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย และรวมถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย

เสรี ลาขโรจน์ (2526 : 290-293 อ้างถึงใน อัมภา บุญช่วย, 2537 : 43) ให้ความเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรมิได้หมายความว่าเฉพาะการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมตัวหลักสูตรที่กรมวิชาการพิมพ์แจกแต่เพียงอย่างเดียว ยังหมายความว่าความถึงการพัฒนาองค์ประกอบที่สำคัญอื่น ๆ ของหลักสูตรอีกหลายประการดังนี้

1. การพัฒนาสาระความรู้และประสบการณ์ประกอบเนื้อหารายวิชา
2. การพัฒนาหลักสูตรวิชาอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
3. การพัฒนาสื่อการสอนประกอบหลักสูตร ได้แก่ แผนการสอน และโครงการสอน เอกสารและวัสดุประกอบการสอน อุปกรณ์ประกอบการสอน เครื่องมือประเมินผล

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ใช้อยู่ในโรงเรียนให้มีความเหมาะสมหรือสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5 บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่สำคัญ ที่จะทำให้การปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตร นักการศึกษาได้เสนอบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2549 : 98) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารไว้ ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรให้กระจ่าง เพื่อให้ได้ให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนและวางแผนในการเตรียมการดำเนินการใช้หลักสูตร
2. จัดเตรียมบุคลากรโดยการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรและแนวการสอนตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรมีโอกาสไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศ
3. จัดครูเข้าสอนให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถตามความถนัดและความสนใจ เพื่อจะได้จัดมวลประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ให้บริการและสนับสนุนการสอนของครู โดยการจัดหาเอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เช่น การจัดห้องสมุดให้อยู่ในสภาพที่ครูและนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ โดยคำนึงถึงคุณประโยชน์และความสะดวกสบายในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเป็นหลัก
5. ดำเนินการนิเทศ ติดตามผลและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้เทคนิควิธีและเครื่องมือที่เหมาะสม เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้
6. สร้างขวัญกำลังใจ ตลอดจนส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่การงานอย่างเหมาะสมและยุติธรรม โดยยึดระบบคุณธรรมเป็นหลัก
7. ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองและประชาชนในชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีต่อหลักสูตร และรับความร่วมมือที่ดีจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนโดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลาย

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ เนื้อหา หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นไว้เป็นแผนแม่บท ที่จะจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับจุดหมายทางการศึกษาและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข จึงเห็นได้ว่าหลักสูตรมีความสำคัญมาก ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องศึกษาและทำความเข้าใจในหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตรให้มากที่สุด นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

1.6 ด้านการบริหารหลักสูตร

(1) ความหมายของการบริหารหลักสูตร

หลักสูตรจะไม่มีคามหมายใด ๆ ถ้าหากผู้ที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาไม่นำไปใช้ ปล่อยให้ เป็นเพียงข้อความที่อยู่ในคู่มือหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก็มีอาจประสบ ความสำเร็จขึ้นได้ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2549 : 110-11) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สามารถ พัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 60) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการบริหารงานการใช้หลักสูตร แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ การเตรียมการหลักสูตร การ ดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตร

อำภา บุญช่วย (2537 : 34-35) กล่าวถึงการบริหารหลักสูตร พอสรุปได้ดังนี้

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การตีความหมายและการกำหนด รายละเอียดของหลักสูตร โดยผู้นำไปใช้จะต้องรายละเอียดว่า มีความมุ่งหมายอย่างไร จะสอน ใคร ระดับไหน อย่างไร และต้องการให้เกิดอะไรขึ้นในตัวผู้เรียน หลังจากทำความเข้าใจจุดมุ่งหมาย หลักการและโครงสร้างแล้ว จะต้องกำหนดรายละเอียดเนื้อหาที่จะเรียน โดยมีคณะกรรมการจัดทำ ประมวลการสอน โครงการสอน หรือแผนการสอน ฯลฯ ซึ่งจะออกมาในรูปของเอกสาร หลักสูตร

2. การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสถานศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องสำรวจ ปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น จำนวนนักเรียน ขนาดห้องเรียน ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอน ตลอดจนการจัดครูเข้าสอน นอกจากนี้งบประมาณก็จัดเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการ หนึ่ง ซึ่งผู้บริหารจะต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอที่จะส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูตามที่ หลักสูตรกำหนด

3. การสอนของครู เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการนำหลักสูตรไปใช้ ถึงแม้ว่าจะมี ปัจจัยสนับสนุนพร้อมหากครูไม่นำหลักสูตรไปใช้ ไม่เอาใจใส่ต่อการสอน หรือใช้วิธีการสอนไม่ เหมาะสม หลักสูตรก็ไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้

สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำหลักสูตร ไปใช้ สามารถพัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ผู้บริหาร ครู บุคลากร หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องรู้ เข้าใจในเรื่องหลักสูตรและเห็นความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ผู้เรียน

(2) กระบวนการบริหารหลักสูตร

การดำเนินงานด้านหลักสูตรมีขั้นตอนต่าง ๆ อำนาจ จันทร์แป้น (2532 : 111-118 อ้างถึงในชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, 2549 : 111) แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ผู้เรียน บุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณ และการจัดการเรียนการสอน
2. การวางแผน (Planning) หมายถึง การใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สถานการณ์มาจัดวางแผนหรือจัดโครงการต่าง ๆ
3. การดำเนินการ (Implementation) หมายถึง การดำเนินงานตามแผนหรือโครงการที่วางไว้ โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะเตรียมการและระยะดำเนินการ
4. การประเมินผลและรายงานผล (Evaluation and Reporting) หมายถึง การประเมินการดำเนินการว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาคต่อไป

สำหรับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 61-66) แบ่งขั้นตอนในการบริหารหลักสูตรไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ได้แก่
 - 1.1 การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้
 - 1.2 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
 - 1.3 การเตรียมความพร้อม เช่น ครูผู้สอน ผู้นิเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวก
 - 1.4 ตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน
 - 1.5 ตรวจสอบการยอมรับจากสังคม
 - 1.6 จัดโครงสร้างของหน่วยงาน
2. ขั้นตอนการเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่
 - ประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร
 - ปฐมนิเทศนักเรียน
 - จัดทำคู่มือครู
 - จัดตารางสอน
 - จัดครูเข้าสอน
 - จัดสิ่งอำนวยความสะดวก
 - การฝึกงาน
3. ขั้นประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อพิจารณาว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ และเพื่อใช้ในการตัดสินใจปรับปรุงเกี่ยวกับหลักสูตร ดังนั้น การบริหารหลักสูตรจึงต้องประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผนหลักสูตร ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้ และขั้นการประเมินผลหลักสูตร

สรุปได้ว่า กระบวนการในการบริหารหลักสูตรนั้นเป็นภารกิจหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องตระหนักและต้องจัดให้มีขึ้นด้วยเหตุที่ว่า ถ้าหากโรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาแล้วไม่นำหลักสูตรไปใช้ก็จะไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ

(3) บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในด้านการบริหารหลักสูตร

องค์การ อินทรมพรรษ์ (2526 : 173 ; อ้างถึงใน เฉลิมชัย อากาศวรรณ, 2540 : 21) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารหลักสูตร ไว้ว่า

1. ต้องมีความเข้าใจหลักสูตรอย่างชัดเจน และจำเป็นต้องศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับสื่อการเรียนการสอนและวัสดุประกอบอื่น ๆ
2. ต้องเป็นผู้ดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้
3. ต้องเป็นผู้เสริมขวัญกำลังใจแก่ครู
4. ต้องจัดการด้านการบริการการใช้หลักสูตรแก่บุคลากรในสถานศึกษา
5. ต้องจัดการประชุมเพื่อวางแผนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดดำเนินการ
6. ต้องประสานงานการดำเนินการใช้หลักสูตร
7. ติดตามผลการปฏิบัติงานและนิเทศ
8. ประชาสัมพันธ์
9. ส่งเสริมกิจกรรมหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 17 ; อ้างถึงใน วีรวรรณ เทพรักษ์, 2534 : 27) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินการบริหารหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนี้

1. อบรมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรและวิธีการใช้หลักสูตรให้สัมฤทธิ์ผลรวมทั้งประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้ทราบ เพื่อจะได้ช่วยส่งเสริมให้การใช้หลักสูตรเกิดผลดียิ่งขึ้น
2. จัดทำแผนการเรียนการสอน ตารางสอน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างราบรื่น
3. จัดครูเข้าสอนตามความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และมอบหมายให้มีครูอีกจำนวนหนึ่งเป็นครูฝ่ายบริหารหลักสูตร
4. จัดเตรียมสถานที่ที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องวิชาการต่าง ๆ
5. ต้องคอยดู และนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยเยี่ยมและสังเกตการสอนเป็นครั้งคราว เพื่อทราบปัญหา จะได้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือตามความต้องการ
6. หาวิธีการส่งเสริมความรู้แก่ครูด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ส่งครูไปดูงานสังเกตการสอนในสถานศึกษาอื่น จัดหนังสือและแนะนำหนังสือให้อ่าน รับ

วารสารวิชาการ แต่ก่อนอื่นผู้บริหารโรงเรียนต้องแสดงตนให้ประจักษ์ว่า เป็นผู้นำในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

7. ประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอก รวมทั้งประชาสัมพันธ์กิจการต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อจะได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรให้เกิดผลดี

8. พยายามสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู เพื่อประสิทธิผลของงาน เช่น มอบหมายงานให้รับผิดชอบตามความสามารถและทั่วหน้ากัน วางคนเสมอต้นเสมอปลาย ให้เกียรติแก่ครูแสดงตนเป็นผู้ปกป้องผลประโยชน์ของครู พิจารณาความดีความชอบด้วยความเป็นธรรม โดยคุณภาพของผลงาน

9. พยายามส่งเสริมสนับสนุนให้กิจกรรมหลักสูตรมีขึ้นอย่างเหมาะสม เช่น จัดตั้ง ชุมนุมวิชาการต่าง ๆ ชุมนุมกีฬา ฯลฯ

10. พยายามจัดหาวัสดุและส่งเสริมอำนวยความสะดวกให้ครูทำสื่อการสอน

อำภา บุญช่วย (2537 : 38-40) ได้อธิบายถึงแนวปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารหลักสูตรดังนี้

1. จัดให้มีปรัชญาและเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน
2. จะต้องมีการกำหนดนโยบายทางด้านวิชาการของโรงเรียนไว้ให้ชัดเจน และแจ้งให้ครูทุกคนได้ทราบและเข้าใจ
3. ต้องทำความเข้าใจองค์ประกอบและโครงสร้างศึกษาที่มีขึ้นภายในสถานศึกษาทั้งหมด และสื่อสารให้ครูทุกคนเข้าใจ
4. เข้าใจหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรและมีการฝึกอบรมให้มีความรู้ในด้านนี้ให้ได้ทุกคน
5. จัดให้มีและทำเอกสารหลักสูตรที่ครูจะต้องใช้ในสถานศึกษา เช่น หลักสูตร ใ้โครงการสอน แผนการสอน หนังสือเรียน คู่มือหนังสือเรียน หนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบ
6. การคัดเลือกและใช้ครูให้ถูกต้องตามความถนัด ความสามารถและวิชาการที่ได้ศึกษา และให้เหมาะกับระดับชั้นเรียน
7. จัดให้มีและอำนวยความสะดวกในด้านอาคารสถานที่และสื่อการสอน เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ วัสดุอุปกรณ์และการใช้วัสดุท้องถิ่นในการผลิตสื่อการสอน
8. ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการพัฒนาครูทางการสอน
9. ก่อนเปิดภาคเรียนสัก 2 สัปดาห์ ควรมีการประชุมครูชี้แจงหลักสูตร แผนการสอน จัดประชุมปฏิบัติการ เกี่ยวกับการสอนและปัญหาการสอน จัดทำวัสดุอุปกรณ์และอาจมีการสาธิตการสอนแลกเปลี่ยนความรู้กัน

10. การจัดตารางสอน มีความสำคัญมากประการหนึ่ง หลักสูตรได้กำหนดคาบเวลาไว้แล้ว

11. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้กับนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมาก

12. จัดโครงการสอนซ่อมเสริมสำหรับเด็กที่เรียนอ่อนและการสอนเสริมเด็กเรียนเร็ว

13. รู้จักการประเมินหลักสูตร โดยประเมินได้จาก ผลการศึกษาของผู้เรียนที่ผู้สอนวัดผลได้เป็นประจำ การใช้แผนการสอนของผู้สอน ติดตามผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร เช่น อาคารสถานที่ ผู้สอน เครื่องอำนวยความสะดวก สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการ มีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารหลักสูตร จำเป็นต้องศึกษาเอกสารหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูผู้สอน รวมทั้งผู้บริหารต้องพัฒนาตนเอง และครูผู้สอนให้มีความรู้ในเรื่องหลักสูตรอยู่เสมอ ตลอดจนมีการนิเทศติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

2. ด้านการจัดการเรียนรู้

2.1 ความหมายการเรียนรู้การสอน

สุมน อมรวิวัฒน์ (2533 : 460) กล่าวว่า การสอน คือ สถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่

1. มีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับสิ่งแวดล้อม
2. ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่
3. ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 72) ให้ความหมายเป็น 2 คำ คือ การสอน (Teaching) หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียน และการเรียนการสอน (Instruction) มีความหมายกว้างกว่าการสอน หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนด้วย เช่น การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างสอน การทดสอบ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 406) ได้อธิบายไว้ว่า การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กทำร่วมกัน ถ้าจะแยกออกเป็น 2 ส่วน จะได้ดังนี้ การเรียน คือ กิจกรรมที่เด็กทำและการสอนคือกิจกรรมที่ครูทำ แต่ในทางปฏิบัติแล้วทั้งสองอย่างนี้ทำไปพร้อมๆ กัน จึงเรียกรวมกันว่า “การเรียนการสอน ”

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2537 : 6) ได้แบ่งองค์ประกอบการสอน 2 ด้าน คือ

1. ด้านองค์ประกอบรวม หมายถึง องค์ประกอบด้านโครงสร้างที่มาประกอบกันเป็นการสอน อันประกอบด้วย (1) ครูหรือผู้สอนหรือวิทยากร (2) นักเรียนหรือผู้เรียน และ (3) หลักสูตรหรือสิ่งที่สอน

2. ด้านองค์ประกอบย่อย หมายถึง องค์ประกอบด้านรายละเอียดของการสอน ซึ่งจะต้องประกอบด้วยกระบวนการเหล่านี้ จึงจะทำให้เป็นการสอนที่สมบูรณ์ ได้แก่ (1) การตั้งจุดประสงค์การสอน (2) การกำหนดเนื้อหา (3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (4) การใช้สื่อการสอน และ (5) การวัดผลประเมินผล

กรมวิชาการ (2542 : 3) เสนอไว้ว่า หลักสูตรเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดหลัก 2 ประการ คือ (1) จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และ (2) จัดการเรียนการสอนหลากหลายโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้

บุญชม ศรีสะอาด (2538 : 50) ได้เสนอแนะวิธีสอนหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ไว้หลายวิธี ดังนี้ (1) การสอนแบบบรรยาย (2) การสอนแบบอภิปราย (3) การสอนแบบอภิปรายย่อย (4) การสอนแบบสัมมนา (5) การสอนแบบคิว (6) การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ (7) การสอนโดยใช้เกมจำลองสถานการณ์ (8) การสอนโดยใช้การระดมความคิด (9) การสอนแบบค้นพบความรู้ (10) การสอนแบบแก้ปัญหา (11) การสอนแบบปฏิบัติการ (12) การสอนโดยใช้สตอรี่บอร์ด (13) การสอนแบบให้ผู้เรียนเสนอรายงานในชั้น และ (14) การสอนโดยใช้คำถาม

2.2 แผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 131) กล่าวถึงแผนการสอนหรือที่ปัจจุบันนี้เรียกว่า แผนการจัดการเรียนรู้ว่า มีความหมายเช่นเดียวกับบันทึกการสอน แต่เป็นชื่อที่เรียกและใช้กับหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ผู้เขียนขอเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันนี้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และปี พ.ศ. 2553 จะเริ่มใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จะใช้คำว่า แผนการจัดการเรียนรู้แทน

แผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเอกสารที่ให้รายละเอียดในการสอนตามหลักสูตรแก่ครู มีลักษณะคล้ายกับประมวลการสอน โครงการสอนและบันทึกการสอนรวมกัน คือ ครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนได้ เพราะบอกรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ความคิดรวบยอด เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ (วิธีสอนและอุปกรณ์การสอน) การวัดผลของแต่ละเรื่องที่สอนและบอกจำนวนคาบ เวลาที่ใช้สอนด้วย

กิติมา ปริศิฉิลก (2532 : 61) ได้กล่าวถึงบันทึกการสอนว่า เป็นการแสดงรายละเอียดการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า ยึดโครงการสอนเป็นหลักในการจัดทำบันทึกการสอน ผู้สอนจะต้องทำการบันทึกไว้เป็นประจำ อาจ

เป็นประจำวันหรือประจำสัปดาห์ก็ได้ จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นคู่มือในการสอนแต่ละวัน แต่ละคาบเวลา และให้เป็นไปตามแนวที่วางไว้ล่วงหน้า ถือเป็นการเตรียมการสอนของผู้สอน

รายละเอียดของบันทึกการสอน ประกอบด้วย (1) จุดมุ่งหมาย (2) เนื้อหาวิชา (3) กิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนรู้ (4) วัสดุอุปกรณ์ และ (5) การประเมินผล

จำเนียร ศิลปะวานิช (2538 : 296) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการสอนไว้ดังนี้ (1) ช่วยให้ครูสามารถดำเนินงานในการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักสูตร (2) ช่วยให้ครูสามารถดำเนินการสอนได้ผลดีมีประสิทธิภาพสูงและมีความชำนาญการในการสอน (3) ช่วยให้ครูมีเวลามากพอในการจัดหาและจัดสื่อการเรียนการสอนไว้พร้อมสำหรับนักเรียน (4) ช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 34) กล่าวถึงแผนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2536 ว่า แผนการสอนในที่นี้มีความหมายรวมถึงบันทึกการสอนด้วย โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ (1) จุดประสงค์ (2) เนื้อหาสาระสำคัญ (3) กิจกรรมการเรียนการสอน (4) สื่อการเรียนการสอน (5) การวัดผลและประเมินผล ทั้ง 5 ส่วนนี้มีความสัมพันธ์กันและสอดคล้องกับนักเรียนในด้านต่างๆ คือ (1) ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย (2) ด้านประสบการณ์เดิม (3) ด้านความสนใจ ความเอาใจใส่ ความมานะอดทนและความขยันในการเรียน (4) ด้านความสามารถในการเรียนรู้หรือเข้าใจ และ (5) ด้านความต้องการของนักเรียน ฯลฯ

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 21-23) ได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ต้องจัดในลักษณะองค์รวมนบูรณาการ เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ เช่น

1. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว เชื่อมโยงสาระกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ เช่น การอ่าน-เขียน คิดคำนวณ คิดวิเคราะห์

2. การบูรณาการแบบคู่ขนาน ผู้สอน 2 คนขึ้นไปร่วมจัดการเรียนการสอน เช่น คน 1 สอนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องเงา อีกคน สอนคณิตศาสตร์เรื่องวัดระยะทาง โดยการวัดเงา คิดคำนวณเรื่องเงาช่วงเวลาต่าง ๆ ทำกราฟของเงาระยะต่าง ๆ หรืออีก 1 ให้ผู้เรียนเรื่องเทคนิคการวาดรูปที่มีเงา

3. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้

4. การบูรณาการแบบโครงการ ครูและนักเรียนร่วมสร้างสรรค์โครงการขึ้นโดยใช้เวลาเรียนต่อเนื่องกันได้หลายชั่วโมง นำเอาจำนวนชั่วโมงวิชาต่าง ๆ ที่ครูเคยสอนแยกกันนั้นมารวมเป็น

เรื่องเดียวกันมีเป้าหมายเดียวกัน สอนเป็นทีม เรียนเป็นทีม กรณี ต้องการเน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ครูผู้สอนแยกกันสอนได้เช่น กิจกรรมเข้าค่ายดนตรี เข้าค่ายภาษาอังกฤษและเข้าค่ายศิลปะ ฯลฯ

แนวการจัดการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น

1. ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) สนองตอบต่อความสนใจของผู้เรียน คำนึงหลักจิตวิทยา พัฒนาการและจิตวิทยา การเรียนรู้แต่ละคาบไม่นานเกินความสนใจผู้เรียน โรงเรียนจัดให้ครบทุกกลุ่มสาระบูรณาการ ไทย, คณิตเป็นหลัก เน้นเรียนรู้สภาพจริง สนุกสนาน ปฏิบัติจริง พัฒนาความเป็นมนุษย์ทักษะพื้นฐานติดต่อสื่อสาร คิดคำนวณ คิดวิเคราะห์ พัฒนาลักษณะนิสัยและสุนทรียภาพ

2. ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) คล้ายช่วงที่ 1 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนสิ่งที่ตนสนใจ มุ่งเน้นทักษะทำงานเป็นกลุ่มสอนแบบบูรณาการโครงการ ใช้หัวเรื่องจัดการเรียนการสอน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด ค้นคว้า แสวงหาความรู้ด้วยตนเองและสร้างสรรค์ผลงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

3. ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) จัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีหลักการทฤษฎีที่ยาก ซับซ้อน อาจจัดแยกเฉพาะเน้นเรียนรู้แบบโครงการมากขึ้นมุ่งผู้เรียนเกิดความคิดเข้าใจ รู้จักตนเอง ด้านความสามารถ ถนัด เตรียมสู่อาชีพ โดยโรงเรียนจัดบรรยากาศให้เหมาะสม

4. ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-6) เน้นเข้าสู่เฉพาะทางมากขึ้นเน้น ความสามารถ ความคิด ระดับสูง ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนทั้งด้านอาชีพการศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาต่อ การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ให้ยืดหยุ่นวิธีการจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมกับผู้เรียน สถานศึกษาและความต้องการของท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 25-26) ได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเสนอแนะเรื่องการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. หลักการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ตาม (1) มาตรฐานการเรียนรู้ (2) สมรรถนะสำคัญ และ (3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องเข้าใจถึง (1) มาตรฐานการเรียนรู้ (2) ตัวชี้วัด (3) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (4) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ (5) สาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้ วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน แยกได้ 2 ประการ ได้แก่

บทบาทของผู้สอน ดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายคน
2. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการ
3. ออกแบบการเรียนรู้
4. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
5. เตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม
6. ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน
7. วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน

บทบาทของผู้เรียน ดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมาย วางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้ตนเอง
2. แสวงหาความรู้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้
3. ลงมือปฏิบัติจริง
4. ทำงานร่วมกับกลุ่มและครู
5. ประเมินผลการเรียนของตนเองต่อเนื่อง

2.3 การจัดครูเข้าสอน

สังัด อุทรานันท์ (2527 : 32) ให้แนวคิดไว้ว่า การจัดครูเข้าสอนเป็นงานของหน่วยงาน ผู้ใช้หลักสูตร ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นงานของหัวหน้าสถานศึกษา การจัดครูเข้าสอนจำเป็นต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคนด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตน ให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรมากที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 43) ได้เสนอแนะหลักการเลือกครูเข้าสอน ดังนี้

1. ต้องเป็นผู้ใจถึง คือ สมัครใจสอน เชื่อมั่นว่าสอนได้ รักเด็กอย่างทั่วถึง ให้ความสำคัญธรรมชาติแก่นักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน อดทนต่อความยากลำบาก เสียสละและมีความรับผิดชอบสูง

2. ต้องเป็นผู้มีฝีมือสูง กล่าวคือ เป็นผู้มีความรู้ดี มีความสามารถในการสอนดี สามารถปรับตัวเองได้ เล่านิทานเก่ง เป็นผู้หมั่นศึกษาหาความรู้และเทคนิคใหม่ๆ อยู่เสมอ และยังต้องมีความสามารถในการปรับบรรยากาศภายในและนอกห้องเรียนได้ดี

3. ต้องเป็นผู้มีสุขภาพดี กล่าวคือ ต้องเป็นผู้มีร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย สุขภาพจิตดี มีอารมณ์อยู่เสมอ ไม่โกรธง่าย มีอารมณ์เยือกเย็น ยิ้มเสมอ มีบุคลิกลักษณะดี และเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี

4. เป็นผู้ถึงหลักสูตร คือ ต้องเป็นผู้เข้าใจจุดหมาย หลักการและโครงสร้างของหลักสูตร อย่างดี เป็นผู้เข้าใจแผนการสอนและกำหนดการสอน มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และเป็นผู้มีความพร้อมที่จะปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น โรงเรียนและนักเรียน

สรุปได้ว่า การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ ความถนัด อารมณ์นิสัยใจคอ และความต้องการของครูว่า เหมาะสมจะสอนชั้นใดหรือวิชาใด ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ

2.4 การจัดตารางสอน

กิตติมา ปรีดีคิด (2529 : 36) ให้หลักการสำคัญในการจัดตารางสอนดังนี้

1. จะต้องบรรจุวิชาเรียนและเวลาเรียนให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนดไว้
2. กำหนดเวลาเรียนโดยแบ่งเป็นจำนวนคาบของแต่ละวิชาในแต่ละวิชา
3. กำหนดวิชาที่เรียนลงในแต่ละคาบวิชาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละวิชา
4. วิชาที่ใช้ความคิด ไม่ควรอยู่ซ้อนกันหลายคาบในวันเดียวกัน
5. วิชาที่มีการปฏิบัติมากควรจัดเป็น 2 คาบต่อวัน
6. ควรจัดจำนวนคาบเวลาเรียนตอนเช้าให้มากกว่าตอนบ่าย
7. การจัดวางวิชาในแต่ละคาบ/วัน ต้องสัมพันธ์กับเวลาของผู้สอนด้วย
8. ควรเฉลี่ยปริมาณชั่วโมงของผู้สอนให้ทัดเทียมกัน

กรมวิชาการ (2534 : 47) ได้เสนอแนวทางการจัดตารางสอนไว้ว่า

1. การจัดตารางสอน ไม่ควรใช้ช่วงเวลาเท่ากันหมด เพราะครูจะต้องใช้เทคนิควิธีสอนหลายๆแบบตามความเหมาะสม และต้องฝึกกระบวนการ ต้องศึกษากำหนดการสอนในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งต้องมีการเรียนการสอนหลายเรื่องจากกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ให้มีการเรียนการสอนที่ต้องเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันให้เหมือนกับชีวิตจริง

2. จัดช่วงเวลาเรียน ให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน และจิตวิทยาของเด็ก ระดับประถมศึกษา ซึ่งมีช่วงเวลาเรียนประมาณ 20 นาที

3. จัดช่วงเวลาให้โอกาสฝึกทักษะหลายๆช่วง และฝึกบ่อยๆจะช่วยให้การฝึกทักษะพัฒนาอย่างรวดเร็ว

4. กำหนดวันเปิด-ปิดเวลาเรียนในปีหนึ่งๆไม่นับวันหยุด ให้มีเวลาเรียนตลอดปี 200 วัน และศึกษาว่า แต่ละกลุ่มประสบการณ์มีเรื่องอะไรที่ต้องเรียนบ้างในแต่ละสัปดาห์ แล้วจัดให้มีเรื่องที่เรียนให้สัมพันธ์กัน

5. จัดช่วงเวลาเรียนมากน้อยตามความเหมาะสม โดยนึกถึงกระบวนการเรียนการสอนของหลักสูตรฉบับปรับปรุงเพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัย และกระบวนการเรียนรู้ตามข้อ 1

6. การสอนวิชาภาษาไทย ควรสอนตามลำดับแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ เพราะต้องฝึกทักษะตามขั้นตอน การฝึกทักษะการเรียนรู้คำ ประโยคและข้อความ ส่วนคณิตศาสตร์สอนให้จบเป็นเรื่องไปตามลำดับ สำหรับวิชาอื่นๆอาจเลือกให้เหมาะสมกับความสัมพันธ์เชื่อมโยงให้เรียนก่อนหลังตามความเหมาะสมของเหตุการณ์วันสำคัญต่างๆ ตลอดจนสภาพท้องถิ่น

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 8) ได้ให้แนวทางการปฏิบัติงานการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

1. จัดให้มีแผนการสอนให้ครบถ้วนทุกชั้น และทุกกลุ่มประสบการณ์ สำหรับหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 มุ่งเน้นให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำแผนการสอนเอง ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำและกระตุ้นให้ครูจัดทำและติดตามการนำไปใช้

2. จัดห้องเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน รวมถึงจัดวัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอตามความจำเป็น

3. จัดสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และห้องพิเศษเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่างๆตามสภาพความพร้อมของโรงเรียน

4. ตรวจสอบการจัดตารางสอนให้เหมาะสมกับเวลาและสอดคล้องกับอัตราเวลาเรียนในหลักสูตรทุกกลุ่มประสบการณ์ทุกชั้นเรียน และให้มีตารางสอนรวมของโรงเรียนด้วย

5. จัดทำหรือจัดเอกสารประกอบหลักสูตรและแบบพิมพ์ต่างๆที่สนับสนุนการสอน เช่น แนวการสอน คู่มือครู และเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับครูผู้สอนให้เพียงพอทุกระดับชั้นและทุกกลุ่มประสบการณ์โดยการสำรวจความขาดแคลนและความต้องการ

6. จัดครูประจำชั้น ครูประจำวิชาให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความถนัด หากไม่สามารถดำเนินการได้ ก็ให้จัดตามความสมัครใจ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับนักเรียนด้วย

7. ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการตรวจแผนการสอนหรือบันทึกการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ

8. เชื่อมชั้นเรียนหรือสังเกตการณ์สอนโดยกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงานไว้

9. จัดครูเข้าสอนแทนครูที่ขาดหรือครูไม่มาปฏิบัติงาน โดยมีการบันทึกการมอบหมายงานและบันทึกรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร

10. ติดตามช่วยเหลือพิเศษ ช่วยแก้ปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้แก่ครู ให้อำนาจและกำลังใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

11. เป็นผู้นำให้ครูปรับปรุงการสอน ให้รู้จักใช้เทคนิคและวิธีสอนแบบต่างๆ และเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงสภาพความพร้อมของนักเรียน โรงเรียน ชุมชนและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดี

กล่าวโดยสรุป งานการเรียนการสอนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดครูเข้าสอนให้เหมาะสมตามสภาพของโรงเรียน จัดหาสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูจัดทำและใช้แผนการสอน ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านวัดผลและประเมินผล

การวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เป็นตัวบ่งชี้ทำให้ทราบถึงมาตรฐานของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนเป็นกระบวนการที่ตรวจสอบว่า นักเรียนมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือไม่เพียงใด รุจิร ภูสาระ (2546 : 130-131) ได้ให้คำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

Assessment หมายถึง การพิจารณาพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้เรียน หรือกลุ่มผู้เรียน การพิจารณาดังกล่าวครูนำมาใช้ตัดสินใจการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน อันเนื่องมาจากการสอนของครู และเพื่อนำมาใช้พิจารณาขยายผลการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ

Measurement เป็นส่วนหนึ่งของ Assessment ที่เป็นการวัดเชิงปริมาณเกี่ยวกับความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หรือเกี่ยวกับคุณลักษณะบางประการที่สามารถวัดในเชิงปริมาณได้ ดังนั้นความหมายของ Assessment จึงกว้างกว่า Measurement เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงภายในตัวผู้เรียนซึ่งไม่อาจใช้ Measurement วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความหมายของ Assessment จึงสามารถวัดผู้เรียนตามธรรมชาติ ในด้านข้อมูลเชิงคุณภาพได้ เช่น ความสามารถทางคณิตศาสตร์สามารถวัดได้โดย Measurement (การให้คะแนน) แต่ทักษะทางสังคมที่เพิ่มขึ้นมักจะวัดในเชิงคุณภาพ (การวิจารณ์) ซึ่งเรียกว่าเป็น Measurement

การประเมินผล (Evaluation) เป็นการรวบรวมผลจาก Assessment แต่มีการเพิ่มเติมการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ต้องการในตัวเด็ก จากเหตุผลนี้เอง Assessment จึงเป็นการกระทำก่อนที่จะมีการประเมินผล ดังนั้น การประเมินผลจึงมุ่งที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้เรียน นอกจากนั้นยังสามารถนำมาใช้ในการปรับหลักสูตร

3.1 ความหมายของการวัดผลและประเมินผล

นักวิชาการให้ความหมายเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล แตกต่างกันไปดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ(2542 : 24-25 ; อ้างถึงใน จินตา อุสมาน, 2549 : 57) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2542, ; อ้างถึงใน ธนาธิป พรกุล, 2543 : 92) ได้ให้ความหมายการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงไว้ ดังนี้ เป็นวิธีการที่สามารถค้นหาความสามารถ และความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน ข้อมูลที่ได้สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน

ธำรง บัวศรี (2542 : 257) จำแนกงานวัดผลและประเมินไว้ดังนี้

การวัดผล หมายถึง การวัดคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นการวัดในด้านปริมาณหรือคุณภาพก็ได้ การวัดด้านปริมาณได้แก่การวัดความยาว ความกว้าง ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร ความถี่ ความเร็ว ฯลฯ ส่วนในด้านคุณภาพก็ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ระดับเชาวน์ปัญญา พฤติกรรม เจตคติ ฯลฯ

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการประเมินค่าและตัดสินใจ

นภา หลิมธัน (2544 : 13 ; อ้างถึงใน จินตา อุสมาน, 2549 : 57) กล่าวว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับคำ(Term) ในเรื่องการวัดผลการประเมินผล 2 คำ ดังนี้คือ การวัดผลหรือการวัด หรือ Measurement หรือ Assessment มีความหมายว่า การจัดหาข้อมูล หรือจัดหาคะแนนจากหลากหลายวิธี ส่วนการประเมินผล คือการนำผลที่วัดได้มาตัดสินว่ามีคุณค่าอย่างไร

ไพศาล หวังพานิช (2534 : 21-24 ; อ้างถึงใน บุญมี แก้วห้าประการ, 2540 : 37) อธิบายว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการวัดผลการศึกษา โดยอาศัยผลจากการวัดเปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่วางไว้ แล้วตีค่าหรือสรุปว่านักเรียนคนนั้นจะมีระดับพัฒนาการทางการเรียนอย่างไร การประเมินผลการศึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ

3 ประการ คือ

1. มาตรฐาน หมายถึง เป้าหมายที่ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสิ่งที่จะประเมินว่าดีเหมาะสม ถูกต้อง หรือควรมีคุณสมบัติอย่างไร

2. การวัดผล หมายถึง การตรวจสอบหาปริมาณการเรียนรู้ ตลอดจนคุณสมบัติของผู้เรียนว่ามีพัฒนาการอยู่ในระดับใด เป็นข้อมูลหรือรายละเอียดเกี่ยวกับผู้เรียน

3.2 รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

हररषा नलवलशेयर(2547 : 187-188 ; อ้างถึงใน จlnता उस्मान, 2549 : 59) ได้กล่าวถึงรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินการปฏิบัติและการประเมินตามสภาพจริงเป็นทางเลือกใหม่ของการประเมินผลการเรียนรู้และเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ดังนี้

2. การประเมินตามสภาพจริง เป็นรูปแบบทางเลือกของการประเมินผลที่กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติ โดยจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับสิ่งที่ครูผู้สอนและผู้เรียนปฏิบัติในห้องเรียน วิธีการประเมิน ได้แก่ การถามคำถามปลายเปิด การจัดนิทรรศการ การสาธิตการปฏิบัติ การทำแฟ้มสะสมงาน ผู้สอนจะต้องประเมินคุณลักษณะที่หลากหลายนอกเหนือจากการประเมิน การจำข้อมูลหรือการประเมินทักษะต่าง ๆ ครูผู้สอนจะต้องสอนแนวคิดมากยิ่งขึ้น เช่น เน้นสาระสำคัญ การแก้ปัญหา การวิเคราะห์ และทักษะการคิดในระดับสูง

3.3. บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในการวัดและประเมินผล

อำภา บุญช่วย (2533 : 162) กล่าวถึง หน้าที่ของผู้บริหารในการวัดและประเมินผล คือการส่งเสริมให้ครูรู้จักหลักการและวิธีการวัดผลและประเมินผล นอกจากนั้นตัวผู้บริหารต้องมีความรู้ในเรื่องการวัดผลและประเมินผลด้วย เพราะจะได้เข้าใจและสามารถแนะนำผู้สอนได้ ผู้บริหารจะต้องช่วยบริการและอำนวยความสะดวกในการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลต่าง ๆ โดยสรุปในแง่บริหารการจัดการประเมินผลการศึกษา มีความจำเป็น ดังนี้

1. เพื่อทราบผลการเรียนของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไขการเรียนของตนได้ ก่อนที่จะก้าวไปศึกษาบทเรียนใหม่
2. เพื่อประโยชน์ในการเลื่อนชั้นเรียน และการจัดแบ่งผู้เรียนตามความสามารถ
3. เพื่อเป็นหลักฐานในการรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้ปกครองทราบ ทำให้ผู้ปกครองรู้ความก้าวหน้าของผู้เรียนในปกครองของตน และช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างบ้านกับสถานศึกษา
4. เพื่อประโยชน์ในการให้ประกาศนียบัตร เมื่อจบชั้นการศึกษาและแจ้งผลการเรียนให้สถาบันอื่น เช่น มหาวิทยาลัยที่ผู้เรียนจะไปเรียนต่อขอทราบมา เพื่อสถิติอื่น ๆ ในทางการศึกษา
5. ช่วยให้ผู้ฝ่ายแนะแนวทราบข้อมูลของผู้เรียน จะได้ช่วยวิเคราะห์ความเด่นด้อยของผู้เรียน เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล และเป็นแนวทางในการแนะแนวการเรียนอาชีพให้แก่ผู้เรียน
6. ช่วยให้ผู้ฝ่ายบริหารได้ทราบข้อมูลเพื่อปรับปรุงมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งจะไปสู่แนวทางปรับปรุงส่งเสริมสภาพการเรียนการสอนให้แก่ผู้สอน และใช้เป็นข้อมูลในการปฐมนิเทศผู้สอนใหม่

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2543 : 200-201) ได้กล่าวถึง หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนในการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. กำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลในเรื่อง (1) ประเภทของข้อสอบที่ใช้วัดผล (2) ระยะเวลาที่ใช้ในการสอบ จำนวนครั้งที่สอบและการเก็บคะแนนสอบแต่ละครั้ง (3) มาตรฐานในการสอบวัดผล และ (4) การเตรียมแบบฟอร์ม สำหรับรายงานผลการสอบแก่ผู้ปกครอง
2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการสอบ เช่น เครื่องพิมพ์ เครื่องอัดสำเนา ตลอดจนเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก
3. พยายามส่งเสริมครูอาจารย์ให้มีความรู้ทางการวัดผลและประเมินผลโดยการจัดการฝึกอบรม การประชุมปฏิบัติการ ในด้านเทคนิคการออกข้อสอบ การให้คะแนนการประเมินผลข้อสอบ ตลอดจนรายงานผลการสอบ

4. การจัดตารางสอบ ห้องสอบ ระเบียบในการสอบและการคุมสอบ

5. ควรมีการประเมินผลการสอน หากมีการบกพร่องจะได้หาทางแก้ไขต่อไปหรือเสนอแนวทางในการนำไปปรับใช้ในครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการค้นหาความสามารถของผู้เรียน และจะทำให้ทราบว่าการเรียนการสอนได้ผลดีเพียงไร หรือบรรลุจุดหมายหรือไม่ ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญและรับผิดชอบงานวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารควรศึกษาถึงหลักการ รูปแบบ กำหนดนโยบาย จัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการวัด และการประเมินผลให้ผู้สอนและบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ นอกจากนั้นผู้บริหารควรติดตาม ตรวจสอบ การวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหาร ซึ่งมีผู้วิจัยไว้แล้ว และสามารถนำมาประกอบการวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

สุนีย์ จิตรเนื่อง (2526 : ก) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาใน กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารและอาจารย์ มีความเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านคตินิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิคที่กำหนดในแบบสอบถามอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับทักษะทางการบริหาร ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมทั้ง 3 ด้าน คือ คตินิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิคไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01

เสรี เลิศสุชาตวินิช (2531 : ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทักษะและพฤติกรรมกรรมการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ก่อนและหลังการฝึกอบรม”

การวิจัยปรากฏผลว่า ทักษะการบริหารด้านงานเฉพาะอย่าง (Technical Skill) ทักษะด้านมนุษย (Human Skill) ทักษะด้านกรอบความคิด (Conceptual Skill) และพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการวางแผน พฤติกรรมด้านการจัดระบบ พฤติกรรมการบริหารด้านการจูงใจ พฤติ

กรรมการบริหารด้านการควบคุมของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เมื่อผ่านการฝึกอบรมโดยวิธีการและกระบวนการฝึกอบรมตามหลักสูตร “เตรียมอาจารย์ใหญ่” ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ไม่มีผลกระทบต่อทักษะและพฤติกรรมการบริหารของครูใหญ่ที่มีอยู่เดิมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาแต่อย่างใด

วิรัช ชีระประยูร (2532 : 67-69) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 “ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านคตินิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย

ทัศนีย์ เอี่ยมผ่อง (2535 : ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับทักษะการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการด้านคตินิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน และความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับทักษะการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ยงยศ ทศนะพยัคฆ์ (2540 : ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ของประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานด้านคตินิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทั้ง 3 งาน คือ งานศูนย์ข้อมูลสถิติและการวางแผนงานศูนย์บริการและประสานงาน และงานศูนย์ติดตามและประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ทุกองค์ประกอบ

สมศักดิ์ ด้านเดชา (2544 : (1)) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา” ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารอยู่ในระดับมาก ส่วนประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ทักษะการบริหารและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่ปฏิบัติงานในขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน และทักษะการบริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วินัย ธรรมเกื้อกูล (2546 : 1) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

กาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ผู้บริหารและครูวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 420 คน พบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวม และรายด้าน และ 2) ทักษะการบริหารของผู้บริหารส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งในภาพรวมและรายด้าน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะด้านมนุษยภาพและด้านเทคนิค ส่งผลต่อ การปฏิบัติงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตร ธรรมเนียมโรงเรียนและแผนปฏิบัติ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมีผู้วิจัยไว้แล้ว และสามารถ นำมาประกอบการวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

สมศักดิ์ ค่านเดชา (2543 : (3)-(4)) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารงาน และประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดยะลา จำนวน 138 คน ในปีการศึกษา 2543 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจังหวัดยะลาโดยรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

สุภาวิตา ทองชิง (2548 : 63-65) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราชญ์บุรี พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราชญ์บุรี มีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับมาก

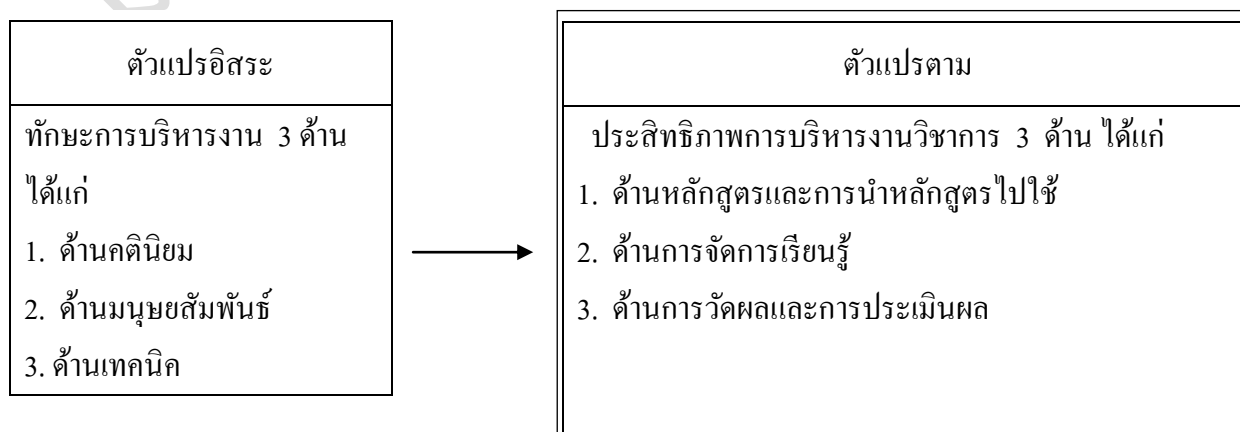
สุชาสินี มุณีศรี และคณะ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปะนาเระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอปะนาเระ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย ดังนี้
กรอบแนวคิดที่ 1

กรอบแนวคิดที่ 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในตำแหน่ง ตามทักษะของหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน
2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในตำแหน่ง ตามทักษะของหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน
3. ทักษะการบริหารงานกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสัมพันธ์กัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในบทนี้จะกล่าวถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และแผนปฏิบัติการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1,740 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 325 คน ได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรยามานะ (Yamane) จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Stratified Random Sampling) จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากแบบไม่คืนกลับ ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ยะลา เขต 1	222	41
ยะลา เขต 2	135	25
ยะลา เขต 3	68	13
ปัตตานี เขต 1	273	51
ปัตตานี เขต 2	232	44
ปัตตานี เขต 3	134	25
นราธิวาส เขต 1	296	55
นราธิวาส เขต 2	235	44
นราธิวาส เขต 3	145	27
รวม	1,740	325

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เป็นแบบสอบถามมี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงาน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคลินิก ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านเทคนิค

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทักษะการบริหารงาน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคลินิก ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค และประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.1 ดำเนินการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 แล้วสร้างข้อคำถามตามตัวแปรตามที่ศึกษาโดยแบ่งเป็น 4 ตอน

2.3 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง(Construct Validity) และเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม (IC) (Hambleton and Rovinelli ; อ้างถึงใน บุญเชิด ภิญโญอนันตพงศ์, 2527 : 69)

2.4 จากนั้นทำการทดลองเครื่องมือ (Try out) กับบุคคลที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนบ้านท่าสาป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 30 ชุดเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach, 1990 : 147 ; พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 125-126) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ.9351 ส่วนรายละเอียดแต่ละด้านปรากฏในภาคผนวก

2.5 จากนั้น นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 9 เขตในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อส่งต่อให้หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตอบแบบสอบถาม
2. หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กรอกแบบสอบถามและส่งคืนใน 7 วัน
3. จากนั้นทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ที่ส่งไป 325 ฉบับ พบว่าสมบูรณ์ 260 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80
4. จากนั้นเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการวิเคราะห์ โดยดำเนินการ ดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 เป็นการหาค่าความถี่และร้อยละของสถานภาพกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละรายการตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา

1.2 ตอนที่ 2 เป็นการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ของระดับทักษะการบริหารงานและระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยใช้การแปลผลค่าเฉลี่ยของเบสต์ (Best, 1977 : 174) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ระดับทักษะการบริหารงานและระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ระดับทักษะการบริหารงานและระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ระดับทักษะการบริหารงานและระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ระดับทักษะการบริหารงานและระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ระดับทักษะการบริหารงานและระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 ตอนที่ 3 เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน
วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งเกี่ยวกับทักษะการบริหารงาน

1.4 ตอนที่ 4 เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน
วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

1.5 ตอนที่ 5 เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและ
ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาวะความไม่สงบในสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ดังนี้ (ผ่องศรี วาณิชศุภวงศ์, 2543 : 165)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์			ระดับความสัมพันธ์
0.9	ขึ้นไป		สูง หรือ สูงมาก
0.7	ถึง	0.8	ค่อนข้างสูง
0.5	ถึง	0.6	ปานกลาง
0.2	ถึง	0.4	ค่อนข้างต่ำ
	ต่ำกว่า	0.2	ต่ำ

1.6 ตอนที่ 5 เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับปัญหาและ
ข้อเสนอแนะทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาในภาวะความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1.1 หาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity)

2.1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

2.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2.4 ค่า t-test

2.2.5 ค่า F-test

2.2.6 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ

2.2.7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

2.2.8 ทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยการทดสอบ

ค่าที (t-test)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ผู้วิจัยและคณะขอแนะนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้คือ ลำดับการวิเคราะห์ข้อมูล สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง

2. ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมและรายด้าน

2.1 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมทุกด้าน

2.2 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านคุณนิยม

2.3 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านมนุษยสัมพันธ์

2.4 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านเทคนิค

3. ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมและรายด้าน

3.1 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมทุกด้าน

3.2 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

3.3 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดการเรียนรู้

3.4 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดผลและประเมินผล

4. ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง

5. ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง

6. ตอนที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

7. ตอนที่ 7 รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่

7.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านคตินิยม

7.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านมนุษยสัมพันธ์

7.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านเทคนิค

8. ตอนที่ 8 รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่

8.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

8.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดการเรียนรู้

8.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดผลและการประเมินผล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยกำหนดสัญลักษณ์ไว้ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าเอฟ
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รายละเอียดแต่ละตอน จะได้เสนอตามลำดับต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตารางที่ 2
ตารางที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
1	ตำแหน่ง		
	1.1 หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ	139	53.50
	1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	121	46.50
	รวม	260	100.00
2	ขนาดโรงเรียน		
	2.1 ขนาดใหญ่ (นักเรียน 500 คนขึ้นไป)	28	10.80
	2.2 ขนาดกลาง (นักเรียน 121-499 คน)	160	61.50
	2.3 ขนาดเล็ก (นักเรียน 120 คนลงมา)	72	27.70
	รวม	260	100.00
3	วุฒิการศึกษา		
	3.1 ระดับปริญญาตรี	173	66.50
	3.2 ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า	87	33.50
	รวม	260	100.00
4	ประสบการณ์ในตำแหน่ง		
	4.1 ต่ำกว่า 10 ปี	108	41.50
	4.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	152	58.50
	รวม	260	100.00

จากตารางที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นหัวหน้า
กลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 โรงเรียนขนาดกลาง
จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50 วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 173 คน คิด
เป็นร้อยละ 66.50 และประสบการณ์ในตำแหน่ง ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 152 คน คิดเป็น
ร้อยละ 58.50

2. ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏดังตารางที่ 3 – 6

ตารางที่ 3 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน

ลำดับที่	ด้าน	$\bar{X}$	SD.	ระดับทักษะการบริหาร
1	คตินิยม	3.99	.43	มาก
2	มนุษยสัมพันธ์	4.08	.47	มาก
3	เทคนิค	3.90	.49	มาก
รวม		3.99	.39	มาก

จากตารางที่ 3 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านคตินิยม

ลำดับ ที่	รายการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับทักษะ การบริหาร ด้านคตินิยม
1	มีความสามารถกำหนดนโยบาย จุดประสงค์และ ขอบข่ายงานได้เป็นอย่างดี	3.91	.64	มาก
2	สามารถวิเคราะห์งานตนเองและผู้อื่นออกมาเห็นได้ อย่างชัดเจน	3.92	.66	มาก
3	มีความรู้ในหน่วยงานของตนทั้งหมดว่ามีความสัมพันธ์ กันอย่างไร	4.03	.62	มาก
4	สามารถวินิจฉัยผลกระทบต่อนักเรียนคนอื่นเมื่อมี การเปลี่ยนแปลงระบบย่อยหนึ่ง	3.80	.69	มาก
5	สามารถรู้ถึงความต้องการทางด้านการศึกษาของชุมชน	3.98	.65	มาก
6	รู้จักใช้คำถามอย่างมีเหตุผลเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน	4.01	.63	มาก
7	มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายการจัดการศึกษาของ ชาติทุกระดับ	3.94	.70	มาก
8	รู้จักเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตัวอย่างและวิธีการ บริหารที่ได้พบเห็นและศึกษามาแล้วนำไปใช้อย่าง เหมาะสม	3.99	.62	มาก
9	มีความรู้ความเข้าใจถึงความต้องการงบประมาณที่ใช้ ในการจัดการศึกษาในโรงเรียน	4.07	.69	มาก
10	มีความรู้เรื่องหลักสูตรทุกระดับที่สถานศึกษาตนจัดขึ้น เป็นอย่างดี	4.03	.66	มาก
11	มีการอำนวยความสะดวกและสามารถให้คำปรึกษาแก่ ผู้ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีตลอดเวลา	4.11	.65	มาก
12	สามารถวางแผนใช้อาคารสถานที่ได้อย่างคุ้มค่า	4.11	.70	มาก
13	รู้จักประเมินผลการปฏิบัติงานในโรงเรียนเป็นอย่างดี	4.03	.65	มาก
รวม		3.99	.43	มาก

จากตารางที่ 4 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านคตินิยม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยประเด็นมีความรู้ในหน่วยงานของตนทั้งหมดว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร และประเด็นมีความรู้เรื่องหลักสูตรทุกระดับที่สถานศึกษาตนจัดขึ้นเป็นอย่างดีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.03$)

ตารางที่ 5 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านมนุษยสัมพันธ์

ลำดับ ที่	รายการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับการ บริหาร
14	สามารถปรับตนเองให้เข้ากับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี	4.23	.65	มาก
15	เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานทุก ขั้นตอน	4.18	.64	มาก
16	ยกย่องชมเชยให้มีความสำคัญแก่ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียม กัน	4.08	.69	มาก
17	ให้ความเป็นกันเองในการปฏิบัติงานและส่วนตัว	4.25	.67	มาก
18	เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้าพบเมื่อมีปัญหา	4.30	.63	มาก
19	ให้ออกาสผู้ได้บังคับบัญชาตัดสินใจในปัญหาร่วมกันทุกขั้นตอน	4.06	.68	มาก
20	เข้าใจปัญหาผู้ได้บังคับบัญชาและพร้อมช่วยเหลือทุกเมื่อ	4.09	.67	มาก
21	มีความสามารถเป็นผู้นำอภิปรายที่สามารถจูงใจคนได้เป็นอย่างดี	3.90	.67	มาก
22	ดูแลเอาใจใส่ทุกข์สุขผู้ได้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึง	4.02	.72	มาก
23	ได้จัดให้มีการพบปะสังสรรค์นอกเวลางานเป็นครั้งคราว	3.72	.83	มาก
รวม		4.08	.47	มาก

จากตารางที่ 5 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยประเด็นเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้าพบเมื่อมีปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.30$) และประเด็นได้จัดให้มีการพบปะสังสรรค์นอกเวลางานเป็นครั้งคราวมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.72$)

ตารางที่ 6 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านเทคนิค

ลำดับ ที่	รายการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับการ บริหาร
24	มีความรู้ความสามารถการทำแผนงานหรือโครงการ เป็นอย่างดี	4.03	.64	มาก
25	สามารถจัดทำสถิติและแผนภูมิทางการศึกษาได้เป็น อย่างดี	3.86	.67	มาก
26	สามารถสาธิตการสอนให้ครูดูเป็นแบบอย่างได้	3.80	.68	มาก
27	มีความสามารถในการพูดสื่อสารและเขียนคำสั่งได้เป็น อย่างดี	4.04	.64	มาก
28	มีความรู้ระบบการเงิน การบัญชีสามารถจัดทำและ ตรวจสอบได้	3.86	.71	มาก
29	มีความรู้การพัสดุ จัดซื้อจัดจ้างสามารถปฏิบัติได้	3.89	.70	มาก
30	มีความรู้และปฏิบัติในเรื่องงานสารบรรณเป็นอย่างดี	3.93	.71	มาก
31	มีความรู้ความสามารถอ่านแบบแปลนก่อสร้างอาคาร ได้	3.62	.86	มาก
32	มีความรู้เรื่องระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงาน บุคคลเป็นอย่างดี	3.98	.72	มาก
33	สามารถจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน	3.99	.67	มาก
รวม		3.90	.49	มาก

จากตารางที่ 6 ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านเทคนิค ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยประเด็นมีความสามารถในการพูดสื่อสาร
และเขียนคำสั่งได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.04$) และประเด็นมีความรู้ความสามารถ
อ่านแบบแปลนก่อสร้างอาคารได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.62$)

3. ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏดังตารางที่ 7 – 10

ตารางที่ 7 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน

ลำดับที่	ด้าน	$\bar{X}$	SD.	ระดับ ประสิทธิภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1	หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.81	.50	มาก
2	การจัดการเรียนรู้	3.99	.45	มาก
3	การวัดผลและประเมินผล	3.94	.66	มาก
รวม		3.92	.46	มาก

จากตารางที่ 7 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 8 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ลำดับ ที่	รายการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับประสิทธิภาพการ บริหารงานวิชาการ
1	จัดหาเอกสารหลักสูตร คู่มือครูและเอกสารประกอบ หลักสูตรได้อย่างเหมาะสม รวดเร็วและเพียงพอแก่ ความต้องการของครู	3.89	.68	มาก
2	ประชุมชี้แจงให้คำแนะนำความรู้ความเข้าใจใน หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ เวลาเรียนของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้แก่ ครูได้เป็นอย่างดี	3.97	.63	มาก
3	สนับสนุนส่งเสริมครูเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นอย่าง ต่อเนื่องและมีคุณภาพ	3.90	.65	มาก
4	ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ให้ผู้ปกครองทราบต่อเนื่อง รวดเร็วและมี ประสิทธิภาพ	3.65	.68	มาก
5	นิเทศ ติดตาม กำกับการใช้หลักสูตรของครูอย่าง สม่ำเสมอเป็นระบบและเชื่อถือได้	3.76	.70	มาก
6	ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องและแก้ไข ปัญหาได้อย่างมีคุณภาพ	3.70	.70	มาก
รวม		3.81	.50	มาก

จากตารางที่ 8 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยประเด็น ประชุมชี้แจงให้คำแนะนำความรู้ความเข้าใจในหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ เวลาเรียนของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้แก่ครูได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.97$) และประเด็นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบต่อเนื่อง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.65$)

ตารางที่ 9 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดการเรียนรู้

ลำดับ ที่	รายการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ ประสิทธิภาพ การบริหารงาน วิชาการ
7	จัดครูประจำชั้น ประจำวิชาได้เหมาะสมเป็นอย่างดีกับความรู้ ความสามารถประสบการณ์ ความถนัดและความสนใจ	4.11	.65	มาก
8	จัดครูเข้าสอนแทนครูที่ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างเป็น ระบบและมีประสิทธิภาพ	3.93	.69	มาก
9	จัดห้องเรียน สถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ตามความ พร้อมของโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ	3.95	.67	มาก
10	ส่งเสริมให้ครูจัดตารางสอนให้สอดคล้องกับอัตราเวลาเรียนใน หลักสูตรได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.10	.66	มาก
11	สนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการสอนเพื่อเตรียมการสอน ล่วงหน้าได้อย่างมีคุณภาพ	4.03	.68	มาก
12	ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการสอนหลายวิธีได้เป็นอย่างดีโดย เน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางและการปฏิบัติจริง	4.06	.61	มาก
13	ส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการ เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและนักเรียนเรียนอย่างมีความสุข	4.10	.64	มาก
14	ส่งเสริมให้ครูสอนซ่อมเสริมอย่างต่อเนื่องถูกหลักวิชาและ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	3.99	.70	มาก
15	สนับสนุนให้ครูวัดผลประเมินผลตลอดเวลาที่มีการเรียนการ สอนตามระเบียบได้เป็นอย่างดี	4.03	.63	มาก
16	จัดหาวิทยากรในท้องถิ่นสนับสนุนการเรียนการสอนของครู อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ	3.72	.79	มาก
17	ติดตามช่วยเหลือแก้ปัญหาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเป็น ระบบ เชื่อถือได้	3.87	.66	มาก
รวม		3.99	.45	มาก

จากตารางที่ 9 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยประเด็น จัดครูประจำชั้น ประจำวิชาได้เหมาะสมเป็นอย่างดีกับความรู้ความสามารถประสบการณ์ ความถนัด และความสนใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.11$) และประเด็นจัดหาวิทยากรในท้องถิ่น สนับสนุนการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.72$)

ตารางที่ 10 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดผลและประเมินผล

ลำดับ ที่	รายการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ ประสิทธิภาพ การบริหารงาน วิชาการ
18	จัดหาคู่มือและระเบียบการวัดผลประเมินผลให้ เพียงพอกับครู	3.91	.67	มาก
19	สามารถอธิบายชี้แจงให้คำปรึกษาแก่ครูเรื่องการวัดผล ประเมินผลตามระเบียบได้เป็นอย่างดี	4.11	2.51	มาก
20	สนับสนุนให้ครูมีการวัดผลประเมินผลเป็นระยะๆ ทั้ง ก่อนสอน ระหว่างสอนและหลังสอนเพื่อนำผลไป ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพต่อไป	3.95	.60	มาก
21	จัดให้มีคณะกรรมการวัดผลของโรงเรียนเพื่อพิจารณา การเลื่อนหรือย้ายขั้นของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ที่สุด	3.90	.70	มาก
22	วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนทุกกลุ่มทุกชั้นและการนำ ผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและเป็น ระบบ	3.87	.69	มาก
23	รายงานผลการวัดผลประเมินผลให้นักเรียนและ ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ ต่อเนื่องตลอดปีและมี คุณภาพ	3.94	.70	มาก
	รวม	3.94	.66	มาก

จากตารางที่ 10 ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดผลและประเมินผลภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยประเด็นสามารถอธิบายชี้แจงให้คำปรึกษาแก่ครูเรื่องการวัดผลประเมินผลตามระเบียบได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.11$) และประเด็นวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทุกกลุ่มทุกชั้นและการนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.87$)

4. ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง

ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง ปรากฏดังตารางที่ 11-14

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง

ทักษะการบริหารงานด้าน	ตำแหน่ง	จำนวน	$\bar{X}$	SD.	t	Sig
คตินิยม	หัวหน้างาน	139	3.95	.48	-1.708	.089
	วิชาการ					
	ผู้บริหารสถานศึกษา	121	4.04	.37		
มนุษยสัมพันธ์	หัวหน้างาน	139	4.01	.50	-2.545	.012
	วิชาการ					
	ผู้บริหารสถานศึกษา	121	4.16	.44		
เทคนิค	หัวหน้างาน	139	3.84	.54	-2.054	.041
	วิชาการ					
	ผู้บริหารสถานศึกษา	121	3.97	.42		
ภาพรวม	หัวหน้างาน	139	3.94	.42	-2.529	.012
	วิชาการ					
	ผู้บริหารสถานศึกษา	121	4.06	.34		

จากตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง พบว่า หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีทัศนคติต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค โดยผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติสูงกว่าหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการในภาพรวมและทุกด้าน ส่วนด้านคตินิยมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ทักษะการบริหาร ด้าน	ขนาดใหญ่ 1		ขนาดกลาง 2		ขนาดเล็ก 3		F	p-value	คู่ที่แตกต่าง
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.			
คตินิยม	3.98	.42	4.02	.45	3.99	.43	1.125	.326	-
มนุษยสัมพันธ์	3.90	.31	4.13	.46	4.04	.54	3.319	.083	-
เทคนิค	3.86	.42	3.94	.49	3.82	.50	1.691	.186	-
รวม	3.92	.33	4.03	.38	3.93	.42	2.328	.100	-

จากตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันเช่นกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา

ทักษะการบริหารงานด้าน	วุฒิการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	SD.	t	Sig
คตินิยม	ปริญญาตรี	173	3.93	.42	-3.641	.000
	ปริญญาโทขึ้นไป	87	4.13	.44		
มนุษยสัมพันธ์	ปริญญาตรี	173	4.05	.47	-1.560	.120
	ปริญญาโทขึ้นไป	87	4.15	.47		
เทคนิค	ปริญญาตรี	173	3.82	.49	-3.621	.000
	ปริญญาโทขึ้นไป	87	4.05	.44		
ภาพรวม	ปริญญาตรี	173	3.93	.39	-3.501	.001
	ปริญญาโทขึ้นไป	87	4.11	.36		

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปร วุฒิการศึกษา ภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

แตกต่างกัน 2 ด้าน คือด้านทัศนคติและด้านเทคนิค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านมนุษยสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในตำแหน่ง

ทักษะการบริหารงานด้าน	ประสบการณ์ในตำแหน่ง	จำนวน	$\bar{X}$	SD.	t	Sig
ทัศนคติ	ต่ำกว่า 10 ปี	108	3.95	.43	-1.552	.122
	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	152	4.03	.44		
มนุษยสัมพันธ์	ต่ำกว่า 10 ปี	108	4.01	.46	-1.959	.051
	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	152	4.13	.48		
เทคนิค	ต่ำกว่า 10 ปี	108	3.85	.45	-1.522	.129
	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	152	3.94	.51		
ภาพรวม	ต่ำกว่า 10 ปี	108	3.94	.39	-2.008	.046
	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	152	4.03	.39		

จากตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในตำแหน่ง ภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

5. ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง

ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง ปรากฏดังตารางที่ 15-18

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง

ประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการด้าน	ตำแหน่ง	จำนวน	$\bar{X}$	SD.	t	Sig
หลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้	หัวหน้ากลุ่มงาน	139	3.76	.51	-1.911	.057
	วิชาการ					
	ผู้ บริ ห า ร สถานศึกษา	121	3.87	.49		
การจัดการเรียนรู้	หัวหน้ากลุ่มงาน	139	4.01	.46	.777	.438
	วิชาการ					
	ผู้ บริ ห า ร สถานศึกษา	121	3.97	.44		
การวัดผลและประเมินผล	หัวหน้ากลุ่มงาน	139	3.93	.53	-.411	.681
	วิชาการ					
	ผู้ บริ ห า ร สถานศึกษา	121	3.96	.77		
ภาพรวม	หัวหน้ากลุ่มงาน	139	3.90	.44	-.640	.523
	วิชาการ					
	ผู้ บริ ห า ร สถานศึกษา	121	3.94	.48		

จากตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีด้านใดแตกต่างกัน

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของหัวหน้ากลุ่มบริหารงาน
วิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตาม
ตามขนาดโรงเรียน

ทักษะการบริหาร ด้าน	ขนาดใหญ่ 1		ขนาดกลาง 2		ขนาดเล็ก 3		F	p-value	คู่ที่แตกต่าง
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.			
คตินิยม	3.74	.36	3.83	.51	3.78	.55	.575	.563	-
มนุษยสัมพันธ์	3.83	.42	4.02	.43	3.97	.49	2.402	.093	-
เทคนิค	3.82	.38	3.97	.49	3.94	.98	.675	.510	-
รวม	3.80	.34	3.95	.41	3.90	.58	1.353	.260	-

จากตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของ
หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
จำแนกตามขนาดโรงเรียน ภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรวุฒิ
การศึกษา

ประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการด้าน	วุฒิการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	SD.	t	Sig
หลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้	ปริญญาตรี	173	3.71	.47	-4.729	.000
	ปริญญาโทขึ้นไป	87	4.01	.51		
การจัดการเรียนรู้	ปริญญาตรี	173	3.94	.44	-2.574	.011
	ปริญญาโทขึ้นไป	87	4.09	.46		
การวัดผลและประเมินผล	ปริญญาตรี	173	3.87	.52	-2.630	.009
	ปริญญาโทขึ้นไป	87	4.09	.85		
ภาพรวม	ปริญญาตรี	173	3.84	.42	-3.840	.000
	ปริญญาโทขึ้นไป	87	4.07	.49		

จากตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปร วุฒิการศึกษา ภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน โดยด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์ในตำแหน่ง

ประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการด้าน	ประสบการณ์ใน ตำแหน่ง	จำนวน	$\bar{X}$	SD.	t	Sig
หลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้	ต่ำกว่า 10 ปี	108	3.79	.48	-.642	.521
	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	152	3.83	.52		
การจัดการเรียนรู้	ต่ำกว่า 10 ปี	108	3.94	.42	-1.641	.102
	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	152	4.03	.46		
การวัดผลและประเมินผล	ต่ำกว่า 10 ปี	108	3.88	.49	-1.291	.198
	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	152	3.99	.74		
ภาพรวม	ต่ำกว่า 10 ปี	108	3.87	.42	-1.388	.166
	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	152	3.95	.48		

จากตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์ในตำแหน่ง ภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

6. ตอนที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ทักษะการบริหารงาน	ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ			ภาพรวม
	ด้านหลักสูตรฯ	ด้านการจัดการเรียนรู้	ด้านการวัดผลและประเมินผล	
ด้านคตินิยม	.530**	.458**	.372**	.522**
ด้านมนุษยสัมพันธ์	.465**	.474**	.389**	.511**
ด้านเทคนิค	.611**	.548**	.457**	.627**
ภาพรวม	.640**	.591**	.486**	.660**

จากตารางที่ 19 ผลการทดสอบสหความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งสิ้น อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง

7. ตอนที่ 7 รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่

7.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านคตินิยม

7.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านมนุษยสัมพันธ์

7.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านเทคนิค

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏดังตารางที่ 20-22

ตารางที่ 20 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านคตินิยม

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ผู้บริหารไม่มีความสามารถในการ วินิจฉัยผลกระทบต่อนักเรียน อื่นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง	12	ควรอบรมผู้บริหารในเรื่องการ ตัดสินใจและวินิจฉัยเรื่องต่างๆ รวมทั้งประสานสัมพันธ์อื่นๆที่มี การเปลี่ยนแปลง	15
2	นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงเสมอหา ความแน่นอนไม่ได้ผู้บริหารตามไม่ ทัน	10	นโยบายควรนิ่งเป็นปกติมีความ สม่ำเสมอและผู้บริหารควร ติดตามให้ทัน	13
3	ผู้บริหารไม่ติดตามประเมินผลการ ปฏิบัติงานให้ต่อเนื่อง	8	ผู้บริหารควรติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานให้ต่อเนื่อง	12
4	ความไม่สงบทำให้เป็นอุปสรรค ของผู้บริหารในการประสานกับ หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	7	ควรดำเนินการให้เหตุการณ์สงบ โดยฝ่ายปกครองบ้านเมือง	10
5	บุคลากรไม่ค่อยรักองค์กร	6	ผู้บริหารควรศึกษาคนและใช้คน ให้ถูกกับงาน	9
6	ผู้บริหารไม่เข้าใจนโยบายการศึกษา ของชาติ	5	ผู้บริหารควรศึกษาเพิ่มเติมใน เรื่องนโยบายการศึกษาของชาติ	8
7	ผู้บริหารใช้คนไม่ตรงกับงาน	4	ควรจัดอบรมให้แก่ผู้บริหารใน เรื่องการวิเคราะห์ระบบงานที่มี ความสัมพันธ์กัน	7
8	ผู้บริหารโรงเรียนและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการ ประสานร่วมมือกันพัฒนาการศึกษา	3	ควรประชุมสร้างความเข้าใจ ร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	6
9	ผู้บริหารไม่สามารถวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของระบบงานได้	2	ไม่ควรเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อย	5
10	มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อย	1	ควรปลูกฝังค่านิยมในการรักและ เคารพสถานศึกษาของตน	2

ตารางที่ 21 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านมนุษยสัมพันธ์

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	การไปเยี่ยมบ้านนักเรียนของ ผู้บริหารและครูอันตรายต่อชีวิต	13	เจ้าหน้าที่ควรดำเนินการให้ เหตุการณ์สงบ	13
2	ผู้บริหารไม่เข้าใจวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นหลายๆ	12	ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศใน การทำงานด้วยรอยยิ้ม เสีย หัวเราะ สนุกสนาน	11
3	ผู้บริหารขาดความตระหนักและ ความรับผิดชอบ	11	ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำงาน เป็นทีมและผู้บริหารทำตนเป็น แบบอย่าง	10
4	ไม่ค่อยมีการพบปะ สังสรรค์นอก เวลาเป็นครั้งคราวเพื่อถามสารทุกข์ สุขของผู้ใต้บังคับบัญชา	9	ควรจัดให้มีการพบปะสังสรรค์ นอกเวลาเป็นครั้งคราว	9
5	ผู้บริหารไม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู	8	ควรวางตนให้เป็นที่น่าเลื่อมใส สำหรับครู	8
6	ผู้บริหารไม่เสียสละ	7	ผู้บริหารควรมีความเสียสละ	7
7	ผู้บริหารไม่มีความรู้ความสามารถ ในการจูงใจผู้อื่น	6	ควรให้ผู้บริหารได้ฝึกการจูงใจ ผู้อื่น	6
8	ผู้บริหารมักใช้ความคิดเห็นตนเอง ในการบริหารคนและงาน	5	ควรปรับทัศนคติของผู้บริหารใน การบริหารคนและงาน	5
9	ผู้บริหารไม่เข้าใจความแตกต่างใน ธรรมชาติของบุคคล	3	ควรปรับทัศนคติของผู้บริหารใน การเข้าใจความแตกต่างใน ธรรมชาติของบุคคล	4
10	ผู้บริหารไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ของบุคคล	2	ผู้บริหารควรให้ความไว้วางใจซึ่ง กันและกัน	3
11	ผู้บริหารขาดความยุติธรรมและ ความโปร่งใส	2	ผู้บริหารต้องบริหารด้วยความ ยุติธรรมและ โปร่งใส	2
12	ครูขาดความร่วมมือในการ ปฏิบัติงาน	2	ผู้บริหารควรศึกษาและเข้าร่วม กิจกรรมประเพณีในท้องถิ่น	2

ตารางที่ 22 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านเทคนิค

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจใน ด้านเทคนิค	15	ควรอบรมให้ผู้บริหาร จัดทำ Work shop	14
2	ผู้บริหารไม่มีความรู้เรื่องกฎหมาย	14	การนำเสนอข้อมูลควรใช้หลัก สถิติ	13
3	ผู้บริหารไม่มีความรู้เรื่องการ บริหารงานบุคคล	12	ควรอบรมเรื่องกฎหมายให้ ผู้บริหาร	11
4	ผู้บริหารไม่มีความรู้เรื่องการเงิน และการบัญชี	10	ควรศึกษาระเบียบ กฎหมายให้ ชัดเจนมากขึ้น	10
5	ผู้บริหารไม่ค่อยพัฒนา	9	ควรพัฒนาให้มากกว่านี้	9
6	ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหา	8	ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมใน การแก้ปัญหา	8
7	ผู้บริหารขาดทักษะการสื่อสารและ เขียนคำสั่งตามระเบียบงานสาร บรรณ	7	ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้เรื่อง การเงินและการบัญชี	8
8	การนำเสนอไม่ใช้หลักสถิติ	6	ผู้บริหารควรอบรมหรือศึกษาหา ความรู้เรื่องการบริหารงานบุคคล	7
9	ผู้บริหารขาดการนำเสนอข้อมูล	5	ควรใช้หลักสถิติในการนำเสนอ	6
10	ผู้บริหารไม่มีความรู้ในเชิงเทคนิค จนสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้	4	ผู้บริหารควรศึกษาเชิงเทคนิคให้ มากๆ	4
11	ผู้บริหารไม่คิดพัฒนาห้องสมุด	3	ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ ห้องสมุดให้มาก	3

8. ตอนที่ 8 รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่

8.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

8.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดการเรียนรู้

8.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดผลและการประเมินผล

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏดังตารางที่ 23-25

ตารางที่ 23 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการใน
ภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านหลักสูตร
และการนำหลักสูตรไปใช้

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ครูไม่มีความรู้เรื่องหลักสูตรทุกระดับ	13	ควรให้ความรู้เรื่องหลักสูตรให้ทั่วถึงทุกระดับ	14
2	หลักสูตรแกนกลางเปลี่ยนบ่อยใช้ เวลาสิ้นเปลืองเป็นจุดบอดทาง การศึกษาและเกิดโทษกับนักเรียน โดยตรง	12	ควรมีการติดตามประเมินผลการ ใช้หลักสูตร	13
3	ไม่มีการนิเทศติดตามประเมินผล การใช้หลักสูตร	11	ไม่ควรเปลี่ยนบ่อยโดยไม่ หลักสูตรเดียวกันทั่วประเทศ	11
4	ขาดการนำความรู้ไปใช้	9	ควรติดตามผลการนำหลักสูตรไป ใช้	9
5	หลักสูตรคลุมเครือ ต้องรอปรับ ใหม่ ปี 2552	8	ควรระดมพลังสมองเพื่อยกระดับ การนำหลักสูตรไปใช้	7
6	ไม่ค่อยมีการประชุมเรื่องหลักสูตร	7	ควรจัดให้มีการประชุมเพื่อ แนะนำให้นำหลักสูตรไปใช้	6
7	ขาดการวิเคราะห์หลักสูตร	5	ควรจัดทำหลักสูตรเฉพาะพื้นที่	2
8	หลักสูตรไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น	4	ควรปรับหลักสูตรให้สอดคล้อง กับท้องถิ่น	1
9	มักจะรับคนในพื้นที่เข้ามาเป็นครูซึ่ง ไม่ค่อยมีความรู้ในเรื่องหลักสูตร เท่าที่ควร	3	ควรมีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุ เป็นครูผู้สอนตามความรู้ ความสามารถ ไม่ควรแก้ปัญห โดยเอาคนในพื้นที่มาทำการสอน	1
10	ครูสอนไม่ครอบคลุมหลักสูตร ทั้งหมดเพราะการเรียนรู้ของ นักเรียนมีปัญหาด้านภาษา	2		

ตารางที่ 24 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการจัดการเรียนรู้

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	นักเรียนขาดเรียนมากและไม่สนใจการเรียน	16	ติดตามนักเรียน เชิญมาบ้านหาสาเหตุการขาดเรียนภาคเรียนละ 2 ครั้ง	15
2	ขาดความรู้ด้านเทคนิคการสอนแบบต่างๆ	15	ควรจัดอบรมเรื่องเทคนิคการสอนแบบต่างๆ	14
3	ห้องเรียนมีไม่เพียงพอ	14	ควรจัดให้มีห้องเรียนครบชั้น	11
4	การติดตามช่วยเหลือนักเรียนไม่เป็นระบบ	12	ควรดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นระบบ	10
5	แผนการจัดการเรียนรู้ไม่เป็นปัจจุบัน	10	ควรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน	10
6	ไม่บันทึกผลหลังการสอน	9	ควรบันทึกผลหลังการสอนทุกครั้ง	9
7	ครูขาดการเตรียมการสอน	8	ควรควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศ	8
8	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบรรยาย	7	ควรสาธิตการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	7
9	ไม่จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	6	ควรลงโทษผู้ไม่จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	6
10	ผู้บริหารจัดคนสอนไม่ตรงกับคุณวุฒิที่สำเร็จ	6	ควรจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ	5
11	ครูไม่มีความรู้เรื่องแผนการจัดการเรียนรู้	6	ควรจัดอบรมเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	4
12	ครูมีภาระงานนอกเหนือการสอนมากไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้	6	ควรแบ่งภาระงานได้เท่าเทียมกัน	3

ตารางที่ 25 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดผลและประเมินผล

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ผู้บริหารและครูไม่มีความรู้ในเรื่องการวัดผลประเมินผลและสถิติต่างๆ	12	ควรรอบรมผู้บริหารและครูให้มีความรู้เรื่องการวัดผลประเมินผลและสถิติต่างๆ	12
2	ไม่มีคณะกรรมการวัดผลประเมินผลเพื่อพิจารณาการเลื่อนขั้นและวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์เพื่อแก้ปัญหาที่ไม่เป็นระบบ	10	ควรวัดผลให้เป็นระบบและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด	10
3	ขาดการรายงานผลให้ผู้ปกครองและนักเรียนทราบ	9	ควรจัดทำเครื่องมือการวัดผลประเมินผลให้ครอบคลุมทุกด้าน	9
4	การวัดผลไม่เป็นระบบและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด	9	ควรสร้างเครื่องมือวัดผลที่ได้มาตรฐาน	8
5	เครื่องมือวัดผลไม่ได้มาตรฐาน	6	ควรรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ	7
6	เครื่องมือการวัดผลประเมินผลไม่ครอบคลุมทุกด้าน	2	ควรแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลประเมินผลและวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์เพื่อนำผลไปแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไป	6
7	ผู้บริหารตรวจสอบเครื่องมือวัดผลประเมินผลไม่เป็น	2	ควรติดตามประเมินผลให้จริงจัง	5
8	การวัดผลประเมินผลไม่ต่อเนื่อง	1	ควรรอบรมผู้บริหารให้มีความรู้เรื่องเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลประเมินผล	4

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สำหรับในบทนี้ จะขอนำเสนอตามลำดับในหัวข้อต่อไปนี้ ได้แก่ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการวิจัย จะขอนำเสนอรายละเอียดประกอบด้วยวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย และสรุปผลการวิจัย ตามลำดับ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง
4. เพื่อเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
6. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
7. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 325 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณนิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทักษะการบริหารงานจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ด้านคุณนิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค และประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ช่วยในการวิเคราะห์โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบที (t-test) ค่าทดสอบเอฟ (F-test) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 66.50 และประสบการณ์ในตำแหน่ง ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50

2. ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

4. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ภาพรวม พบว่า

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านเทคนิค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านคตินิยม ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรขนาดโรงเรียน ภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

6. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา ภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคตินิยมและด้านเทคนิค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านมนุษยสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน

7. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในตำแหน่ง ภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

8. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

9. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรขนาดโรงเรียน ภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

10. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา ภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 ตามลำดับ

11. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในตำแหน่ง ภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

12. ทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง

13. ปัญหาเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แยกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากความถี่สูงสุดและรองสูงสุดของแต่ละด้าน ดังนี้

13.1 ด้านคตินิยม ได้แก่ ผู้บริหารไม่มีความสามารถในการวินิจฉัยผลกระทบต่อนักเรียนคนอื่นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง

13.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ การไปเยี่ยมบ้านนักเรียนของผู้บริหารและครู อันตรายต่อชีวิต

13.3 ด้านเทคนิค ได้แก่ ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในด้านเทคนิค

14. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แยกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากความถี่สูงสุดและรองสูงสุดของแต่ละด้าน ดังนี้

14.1 ด้านคตินิยม ได้แก่ ควรอบรมผู้บริหารในเรื่องการตัดสินใจและวินิจฉัยเรื่องต่างๆ รวมทั้งประสานสัมพันธ์อื่นๆที่มีการเปลี่ยนแปลง

14.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ควรดำเนินการให้เหตุการณ์สงบ

14.3 ด้านเทคนิค ได้แก่ ควรอบรมให้ผู้บริหาร จัดทำ Work shop

15. ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แยกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากความถี่สูงสุดและรองสูงสุดของแต่ละด้าน ดังนี้

15.1 ด้านคตินิยม ได้แก่ ครูไม่มีความรู้เรื่องหลักสูตรทุกระดับ

15.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ นักเรียนขาดเรียนมากและไม่สนใจการเรียน

15.3 ด้านเทคนิค ได้แก่ ผู้บริหารและครูไม่มีความรู้ในเรื่องการวัดผลประเมินผล และสถิติต่างๆ

16. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แยกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากความถี่สูงสุดและรองสูงสุดของแต่ละด้าน ดังนี้

16.1 ด้านคตินิยม ได้แก่ ควรให้ความรู้เรื่องหลักสูตรให้ทั่วถึงทุกระดับ

16.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ติดตามนักเรียน เยี่ยมบ้านหาสาเหตุการขาดเรียนภาคเรียนละ 2 ครั้ง

16.3 ด้านเทคนิค ได้แก่ ควรอบรมผู้บริหารและครูให้มีความรู้เรื่องการวัดผลประเมินผลและสถิติต่างๆ

อภิปรายผล

การอภิปรายผล จะขอนำเสนอในประเด็นที่สำคัญที่ควรแก่การอภิปราย ดังนี้

1. ระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน พบว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของถวิล หนูสง (2530 : 83-85) วิรัช ชีระประยูร (2532 : 67-69) ทศนีย์ เอี่ยมพ่อง (2535 : ก) โสภณ ชินคำ (2536 : ก) สุทิศ ทองสนิทกาญจน์ (2536 : 89-90) เรืองรัตน์ รตโนภาส (2539 : ก) สมศักดิ์ ด้านเดชา (2544 : 114) และศกลวรรณ สุขมี (2551 : ก)

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และมีคุณสมบัติเฉพาะ ดังที่โรเบิร์ต แอล แคทซ์ (Robert L.Katz, 1955 : 33-42) ได้กล่าวไว้ว่า “คุณสมบัติของผู้บริหารที่จำเป็นต้องมี เพื่อให้การบริหารได้ผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีอยู่อย่างน้อย 3 ประการ คือ ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) และทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) ทักษะเหล่านี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นจึงเป็นการยากในการจำแนกแต่ละด้านในการปฏิบัติจริง รวมทั้งในปัจจุบันนี้ หน่วยงานต่างๆ ที่ตนสังกัดมีการพัฒนาบุคลากรด้านบริหารเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะก่อนจะเข้าสู่ตำแหน่งบริหารการศึกษาทั้งระดับสถานศึกษาและระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่นต้องมีการอบรมก่อน นอกจากนี้ผู้ที่จะเป็นผู้บริหารได้จะต้องมีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐานของคุรุสภา 10 ประการและจะต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน 12 ข้อ รวมทั้งจรรยาบรรณ 5 ด้าน 9 ข้อด้วยจึงจะทำให้สามารถรับมืออนาคตประกอบวิชาชีพทางการบริหารการศึกษาได้ ด้วยเหตุนี้หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีทักษะต่อทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

2. ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุราลีณี มุณิศรี และคณะ (2550) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปะนาเระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอปะนาเระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และปรีชัช โล่ชัย (2552 : ง) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษะลา เขต 2 พบว่าระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทักษะของหัวหน้างานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษะลาเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก วัฒนา มโนจิตร (2540 : (3)) ที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญมี แก้วห้าประการ (2540 : (3)) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัด ตรังพบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และผลการวิจัยของวินัย ธรรมเกื้อกูล (2546 : ก) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด กาญจนบุรี พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งใน ภาพรวม และรายด้าน

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึง ความสำคัญของงานวิชาการซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำ ทางวิชาการ โดยทำงานร่วมกับครูผู้สอน คอยกระตุ้นเตือนให้คำแนะนำและประสานงานให้ ครูผู้สอนทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 10) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของการศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางด้านวิชาการ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง พบว่าภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาราย ด้าน พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านเทคนิค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านคตินิยม ไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการกับผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบมีลักษณะที่แตกต่างกัน การมองทักษะการ บริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาพรวม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค จึงแตกต่างกัน ส่วนด้านคตินิยม ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะทั้ง หัวหน้ากลุ่ม บริหารงานวิชาการกับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่างก็เป็นผู้นำจึงมีมุมมองเกี่ยวกับคตินิยมที่ ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากมองผลกระทบออกหากมีการเปลี่ยนแปลงในองค์กร มิฉะนั้น องค์กรเกิด ความเสียหายได้

4. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรขนาดโรงเรียน ภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าไม่ แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ ค่านเดชา (2544 : 116) ที่วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนขนาดไหน ไม่ว่าเล็ก กลางหรือใหญ่ ต่างก็มีทัศนคติระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปในทิศทางที่เหมือนกัน ซึ่งขนาดโรงเรียนไม่ได้เกี่ยวกับมุมมองหรือมีผลต่อทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด อาจมองว่า ตั้งแต่มีการปฏิรูปการศึกษา ตั้งแต่ พ.ศ.2542 จนถึงขณะนี้ พ.ศ.2552 ผู้บริหารต่างก็มีทักษะการบริหารงานไม่แตกต่างกัน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานต้องมีการปฏิบัติการกิจเหมือนกันทุกระดับทุกขนาดโรงเรียน นั่นคือ ปฏิบัติงาน 4 กลุ่มงานหลัก ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไป ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้มีทัศนคติไม่แตกต่างกันนั่นเอง

5. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา ภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคตินิยมและด้านเทคนิค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านมนุษยสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญมี แก้วหา้ ประการ(2540 : 127) วีรวรรณ เทพรัญ (2534 : 230) กฤษฎา อาแว (2534 : 140) ไพโรจน์ ชูช่วย (2532 : 163) และพวงเพ็ชร ดันดีวัฒน์ (2534 : ก)

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าวุฒิการศึกษา มีส่วนทำให้บุคคลที่มีวุฒิต่ำกว่ามีมุมมองแตกต่างไปจากบุคคลที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า กล่าวคือ มองได้กว้างกว่า ชับซ้อนกว่า และลึกซึ้งกว่า ด้วยเหตุนี้ จึงมองว่าระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้แตกต่างกันนั่นเอง

6. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในตำแหน่ง ภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญมี แก้วหา้ ประการ(2540 : 127) วีรวรรณ เทพรัญ (2534 : 230) สมศักดิ์ ด้านเดชา (2544 : 117) กฤษฎา อาแว (2534 : 140) ไพโรจน์ ชูช่วย (2532 : 163) และพวงเพ็ชร ดันดีวัฒน์ (2534 : ก)

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ประสบการณ์ในตำแหน่งมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อระดับทักษะการบริหารงาน กล่าวคือ หากมีประสบการณ์มากย่อมทำให้งานประสบผลสำเร็จได้เร็วกว่า ง่ายกว่าและมีประสิทธิภาพมากกว่า ในทางตรงกันข้ามหากมีประสบการณ์น้อยย่อมทำให้งานประสบผลสำเร็จได้ช้ากว่า ยากกว่าและมีประสิทธิภาพน้อยกว่า แต่หากภาพรวมทั้งหมด หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคลกับผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อาจมองไม่ชัด

เหมือนแบบเจาะลึกรายด้านจึงมีมุมมองที่แตกต่างกัน แต่เมื่อมองเป็นรายด้าน ทั้งสองฝ่ายมองเห็นภาพชัดเจนขึ้น เนื่องจากเป็นหน่วยที่เล็กลง ด้วยเหตุนี้ จึงมีทัศนะเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่งภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างก็ปฏิบัติงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังมีการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติ ศึกษาดูงานและอื่นๆ แก่หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานค่อนข้างบ่อยมาก ย่อมมองเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันนั่นเอง

8. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรขนาดโรงเรียนภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญมี แก้วห้าประการ(2540 : 127) สมศักดิ์ ด้านเดชา(2544 : 117) กฤษณา อาแว(2534 : 140) ไพโรจน์ ชูช่วย(2532 : 163) พวงเพ็ชร ดันติวัฒน์ (2534 : ก) และวีรวรรณ เทพรักษ์(2534 : 230)

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการพัฒนาทางวิชาการอยู่เป็นเนืองนิตย์ มีการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่มีความรวดเร็ว ได้แก่ Internet รวมถึงการกระจายข่าวสารมีความกว้างขวาง ทั้งถึง กว้างขวางในหลากหลายรูปแบบ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีการบริหารงานวิชาการพอๆกัน บุคคลที่ให้ข้อมูลทั้งสองฝ่าย ไม่ว่าจะอยู่ในขนาดโรงเรียนใด ย่อมมองเห็นการบริหารงานวิชาการในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้ผลที่ออกมาไม่แตกต่างกันนั่นเอง

9. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษาภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .05 และ .01 ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญมี แก้วห้าประการ (2540 : 127) สมศักดิ์ ด้านเดชา(2544 : 117) และวีรวรรณ เทพรักษ์(2534 : ก)

การที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า บุคคลที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าบุคคลที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ย่อมมองเห็นความรู้ที่ได้รับจากการศึกษากว้างกว่า มีความลึกซึ้ง มีความสลับ

ซ้อนมีความเป็นระบบ และที่สำคัญได้เนื้อหาสาระมากกว่า เช่น บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ย่อมมีความรู้น้อยกว่าบุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพราะได้ศึกษาเนื้อหาสาระได้มากกว่า ลึกซึ้งกว่า ฉะนั้น การตอบแบบสอบถามจึงมีความละเอียด ความเข้าใจมากกว่า จึงเป็นเหตุผลทำให้ทัศนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้เกิดความแตกต่าง

10. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในตำแหน่ง ภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญมี แก้วหำประการ (2540 : 127) สมศักดิ์ ด้านเดชา (2544 : 117) กฤษณา อาแว (2534 : 230) ไพโรจน์ ชูช่วย (2532 : 163) พวงเพชร ดันติวิวัฒน์ (2534 : ก) และวีรวรรณ เทพรักษ์ (2534 : ก)

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานวิชาการเป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการเป็นประจำ เพราะเป็นภารกิจหลักทางการศึกษาที่ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจะละเลยไม่ได้ เนื่องจากสถานศึกษา คือสถานที่ให้การศึกษาแก่กุลบุตรกุลธิดาเป็นงานหลัก งานอื่นๆ นอกจากนี้อาจถือว่าเป็นงานสนับสนุนเท่านั้น ฉะนั้น บุคคลที่เป็นครูหรือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเอาใจใส่เท่าเทียมกัน เนื้อหาสาระการจัดการเรียนรู้ทั้งสามด้านที่วิจัย ได้แก่ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นเรื่องที่ครูปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ทุกคนที่เป็นครูต้องทราบเป็นอย่างดี มิฉะนั้นจะทำให้การจัดการเรียนรู้เสียหาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตนั่นคือ นักเรียน ด้วยเหตุนี้ ประสบการณ์ในตำแหน่งไม่ว่า จะมีประสบการณ์มากหรือน้อย ย่อมไม่ส่งผลต่อทัศนะที่จะทำให้เกิดความแตกต่างกันนั่นเอง

11. ทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ ด้านเดชา (2544 : 118) เรืองรัตน์ รตโนภาส (2539 : ก) และยงยศ ทศนพยัคฆ์ (2540 : ก)

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ทักษะทั้งสามด้าน ได้แก่ด้านคุณนิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค เป็นปัจจัยหรือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานในทุกเรื่อง หากผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะทั้งสามด้านเป็นอย่างดีงานอื่นๆย่อมส่งผลดีไปด้วย สอดคล้องกับวิจิตร ศรีสอาน (2523 : 37-38) ที่สรุปในการบรรยายที่หอประชุมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรว่า ผู้บริหารจะทำหน้าที่ของตนได้ดีเพียงใด ประสบความสำเร็จมากน้อยว่ากันหรือไม่ ขึ้นอยู่กับทักษะสามทักษะ คือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทั้งสามด้านกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ เมื่อผลออกมา พบว่ามี

ความสัมพันธ์กัน นั้นแสดงว่าทักษะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา จึงมองตรงกันว่า หากผู้บริหารมีทักษะดี งานวิชาการย่อมออกมาดีด้วยเช่นกันนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับทักษะการบริหารงานภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้านของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ฉะนั้น ผู้บริหารจึงควรพิจารณาประเด็นทั้ง 3 ด้านเพื่อพัฒนาให้มีการบริหารระดับมากที่สุดต่อไป

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้านของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ฉะนั้น ผู้บริหารจึงควรพิจารณาเพื่อพัฒนาให้มีการบริหารระดับมากที่สุดต่อไป

1.3 จากผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานจำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง พบว่าภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นด้านคตินิยม ไม่แตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านที่แตกต่างกัน ผู้บริหารมีทักษะสูงกว่าครู ฉะนั้นผู้บริหารพึงสังวรว่า ครูยังมีทักษะต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารน้อยกว่าผู้บริหารมองเห็นเอง

1.4 จากผลการเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารงานจำแนกตามตัวแปร รุติการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง พบว่าภาพรวมและบางด้านยังแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านที่แตกต่างกัน พบว่าผู้บริหารมีทักษะสูงกว่าครู ฉะนั้นผู้บริหารพึงสังวรว่า ครูยังมีทักษะต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารน้อยกว่าผู้บริหารมองเห็นนั่นเอง

1.5 จากผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการจำแนกตามตัวแปร รุติการศึกษา พบว่าภาพรวมและทุกด้านแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีทักษะสูงกว่าครู ฉะนั้นผู้บริหารพึงสังวรว่า ครูยังมีทักษะต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารน้อยกว่าผู้บริหารมองเห็นเอง

1.6 ทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันในภาพรวมและรายด้านในทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ฉะนั้นผู้บริหารควรพัฒนาด้านทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการให้สูงขึ้นเพื่อจะได้เห็นความสัมพันธ์ที่สูงขึ้นในทางบวกต่อไป

1.7 ปัญหาที่ได้จากการวิจัยที่สำคัญควรแก่การพิจารณาของผู้บริหารตามลำดับความถี่สูงสุดแต่ละด้านเกี่ยวกับทักษะการบริหารงาน ดังนี้ ด้านคตินิยม คือ ผู้บริหารไม่มีความสามารถในการวินิจฉัยผลกระทบต่อนักเรียนอื่นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง ด้านมนุษย

สัมพันธ คือ การไปเยี่ยมบ้านนักเรียนของผู้บริหารและครูอันตรายต่อชีวิต และด้านเทคนิค คือ ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในด้านเทคนิค ส่วนประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ คือ ครูไม่มีความรู้เรื่องหลักสูตรทุกระดับ ด้านการจัดการเรียนรู้ คือ นักเรียนขาดเรียนมากและไม่สนใจการเรียน และด้านการวัดผลและประเมินผล คือ ผู้บริหารและครูไม่มีความรู้ในเรื่องการวัดผลประเมินผลและสถิติต่างๆ

1.8 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยที่สำคัญควรแก่การพิจารณาของผู้บริหาร ตามลำดับความถี่สูงสุดแต่ละด้านเกี่ยวกับทักษะการบริหารงาน ดังนี้ ด้านคตินิยม คือ ควรอบรมผู้บริหารในเรื่องการตัดสินใจและวินิจฉัยเรื่องต่างๆ รวมทั้งประสานสัมพันธอื่นๆที่มีการเปลี่ยนแปลง ด้านมนุษยสัมพันธ คือ เจ้าหน้าที่ควรดำเนินการให้เหตุการณ์สงบและด้านเทคนิค คือ ควรอบรมให้ผู้บริหาร จัดทำ Work shop ส่วนประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ คือ ควรให้ความรู้เรื่องหลักสูตรให้ทั่วถึงทุกระดับ ด้านการจัดการเรียนรู้ คือ ติดตามนักเรียน เยี่ยมบ้านหาสาเหตุการขาดเรียนภาคเรียนละ 2 ครั้งและด้านการวัดผลและประเมินผล คือ ควรอบรมผู้บริหารและครูให้มีความรู้เรื่องการวัดผลประเมินผลและสถิติต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเจาะลึกเฉพาะด้านในทักษะการบริหารงาน ได้แก่ด้านคตินิยม ด้านมนุษยสัมพันธและด้านเทคนิค และประสิทธิภาพการบริหารงาน ได้แก่ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและการประเมินผล

2.2 ควรศึกษาเชิงลึกที่ครูมีทัศนคติแตกต่างจากผู้บริหารในตัวอย่างต่างๆ โดยเฉพาะครูมีทัศนคติที่ต่ำกว่าผู้บริหารมองเห็นเอง

2.3 ควรศึกษาเชิงพยากรณ์ของความสัมพันธระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

2.4 ควรศึกษาความสัมพันธระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในหน่วยงานสังกัดอื่นๆบ้าง เพื่อเป็นการเปรียบเทียบต่างสังกัดในมุมมองของครูและผู้บริหาร เช่น เทศบาล สำนักงานบริหารคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย เป็นต้น

2.5 ควรศึกษาความสัมพันธระหว่างทักษะการบริหารกับงานในฝ่ายอื่นๆบ้าง เช่น ความสัมพันธระหว่างทักษะการบริหารงานกับงานงบประมาณ ความสัมพันธระหว่างทักษะการบริหารงานกับงานบุคคล เป็นต้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กิติมา ปรีดีดิลก. (2529). **ทฤษฎีการบริหารองค์การ**. กรุงเทพฯ : ชนะการพิมพ์.
- (2532). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์.
- กฤษฎา อาแว. (2534). **การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (2526). **รายงานการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพของการประถมศึกษา เล่ม 1. : องค์ประกอบประสิทธิภาพของการประถมศึกษา**. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (2529). **โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง**. กรุงเทพฯ : สามเจริญการพิมพ์.
- (2536). **คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- (2539). **เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- (2541). **ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เล่มที่ 5 บริหารศาสตร์**. กรุงเทพฯ : คัมปาย อิมเมจจิง.
- จินดา อุดมาน. (2549). **“ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้”**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จำเนียร ศิลพานิช. (2538). **หลักและวิธีการสอน**. นนทบุรี : เจริญรุ่งเรืองการพิมพ์.
- ชัยพฤกษ์ วราวิทยา. (2526). **การบริหารโรงเรียนเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. .(2549). **การบริหารงานวิชาการ**. ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

- เฉลิมชัย อากาศสุวรรณ. (2541). การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัล
ชนะเลิศการจัดกิจกรรมวันประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ถวิล เกื้อกูลวงศ์. (2528). การจูงใจเพื่อผลงาน. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ถวิล หนูสง. (2530). ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์จังหวัดและศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับทักษะใน
การปฏิบัติงานในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ. ปรินิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ เอี่ยมพ้อง. (2535). ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ที่เกี่ยวกับทักษะการบริหาร
การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ. ปรินิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนาธิป พรกุล. (2543). แดท : รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ : ธนรัชการพิมพ์.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2525). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท เอส เอ็ม เอ็ม จำกัด.
- บทเรียนจากการรบทอนมาโหดครูหญิงพร้อมลูกในครรภ์. (2552). มติชน 4 มิถุนายน 2552.
หน้า 7.
- บุญวา ธรรมพิทักษ์กุล. (2529). “การบริหาร” วิศวกรรมสาร. 3 (มิถุนายน 2529).
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.
เชียงใหม่ : The Knowledge Center.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
เจริญผล.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2527). การทดสอบแบบอิงเกณฑ์แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : โอ
เดียนสโตร์.
- บุญมี แก้วห้าประการ. 2540. “ การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยาย
โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตรัง ” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปรีชัย โลหะชัย. (2552). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
- พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2530. (2531). กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- พจนานุกรมนักเรียน. (2538). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ. (2528). การบริหารโรงเรียน (หลักการและแนวปฏิบัติ). ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พวงน้อย ไพรัตน์. (2526). “ความคิดเห็นของครูใหญ่และครูที่เกี่ยวกับลักษณะคุณสมบัติและความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 4” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงเพชร ตันติวิวัฒน์. (2534). ผลการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพโรจน์ ชูช่วย. (2532). การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ผ่องศรี วาณิชสุวงศ์. (2543). เอกสารคำสอนระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา.
- ภิญโญ สาร. (2517). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- (2526). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- มหาลัยเผยคุณภาพนศ.ตกต่ำหวังเรียนไม่จบวิจัยรับปากแก้. (2549). มติชน. 25 ตุลาคม 2549. หน้า 26.
- เมธี ปิณฑนานนท์. (2525). “การพัฒนาสภาพแวดล้อมให้กับครูในโรงเรียน”, ใน บทความทางวิชาการสำหรับผู้บริหารเสนอต่อที่ประชุมเนื่องในโอกาสงานบริหารสัมพันธ์ 6 สถาบัน ประจำปี 2525. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์.
- ขยงศ ทศนะพยัคฆ์. (2540). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นามมีบุ๊คส์พับลิชชั่น.

- รุจิรัฐ ภู่อารยะ. (2546). การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. : บั๊ค พอยท์.
- รุ่งทิวา จักรกร. (2526). การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เรืองรัตน์ รตโนภาส. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์กับ ประสิทธิภาพของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขตภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัฒนา มโนจิต. (2540). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนคร เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2523). การเป็นผู้นำทางการศึกษา. บรรยาย ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 24 ธันวาคม 2517.
- วิชาการ,กรม. (2534). คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- (2542). การประกันคุณภาพของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วินัย เกษมเศรษฐ. (2521). “หลักการและเป้าหมายของการนิเทศการศึกษา” ประมวลบทความ การนิเทศการศึกษา ปี 2521. ลำดับที่ 44/2521 กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
- วินัย ธรรมเกื้อกูล. (2546). ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี [Online], เข้าถึงได้จาก:<http://thesis.stks.or.th>. [2550, มกราคม 16]
- วิรัช ชีระประยูร. (2532). ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับทักษะของการบริหารที่พึง ประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1. ปรินญานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีรวรรณ เทพรักษ์. (2534). “การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส,” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552**.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). **คู่มือการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สมพงษ์ เกษมสิน. (2517). **สารานุกรมการบริหาร**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

..... (2519). **การบริหาร**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สมบูรณ์ พรณนาภพ. (2521). **หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

สมศรี วีรานนท์. (2539). **“การศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน**

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1”

วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมศักดิ์ ด้านเดชา. (2544). **ทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของ**

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สัจ จูทรานนท์. (2527). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : วงเดือนการพิมพ์.

สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). **หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

สวัสดิ์ สุคนธรังสี (2528). **“ปัญหาความสูญเสียในการบริหาร : ประสิทธิภาพและประสิทธิผล”**

การทำเรือ. 330 (กรกฎาคม 2528). 13.

เสรี เลิศสุชาตวินิช. (2531). **ทักษะและพฤติกรรมกรรมการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา**

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ก่อนและหลังการอบรม. ปรินิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนีย์ จิตรเนื่อง. (2526). **ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึง**

ประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร.

ปรินิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สุราสินี มุณีศรี และคณะ. (2550). **การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

อำเภอปะนาเระสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 วิทยานิพนธ์ ประกาศนียบัตร

บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- สุภาวิตา ทองชิง. (2548). **ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุธี สุทธิสมบุญและสมาน รั้งสโยกฤษฎ์. (2532). **หลักการบริหารเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : ประชาชน.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2533). **สมบัติพิพธ์ของการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ บุญช่วย. (2526). **การบริหารโรงเรียน : ทฤษฎีและปฏิบัติ**. ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- โสภณ ชินคำ. (2536). **ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เสนาะ ดิยาว. (2521). **การบริหาร**. กรุงเทพฯ : บางกอกการพิมพ์.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2528). **การบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2537). **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- อำภา บุญช่วย. (2533). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน**. ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- (2537). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน**. ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อรุณ รักธรรม. (2527). **หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อดิษฐ์ ชาดิก้าแหง. (2525). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภาษาอังกฤษ

- Barnard, Chester I. (1948). **Function of the Executive**. Cambridge : Harvard University Press.
- Best, John W. (1977). **Research in Education**. 3 rd ed New Jersey : Prentice-Hall.
- Bliss, Edwin C. (1976). **Getting Things Done : The ABCs of Time Management**. New York : Charles Scribner. & Sons.
- Cronbach, Lee J. (1990). **Essential of psychological testing**. 5 th ed. New York : Harper Collins.

- Elsbee, Wilard S. Mcnall, J Harold and Wynn, Richard. (1967). **Elementary School Administration and Supervision**. New York : American Book Store.
- Faber, Charles F. and Sherron, F Gillbert. (1970). **Elementary School Administration**. New York : Holt Rinehart and Winston.
- Hersey, Paul and Blanchard, Kenneth. (1983). **Management of Organizational Behavior**. 7th ed. New Delhi : Prentice-Hall of India, Private Limited.
- Harris, Ben M. (1963). **Supervisory Behavior in Education**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall.
- Katz, Robert L. (1955). "Skills of an Effective Administrator", **Harvard Business Review**. 33 (January-February) P.33-42.
- Massie, Joseph L. (1964). **Essential of Management**. New Jersey : Prentice-Hall.
- Paisey, Alan. (1981). **Organization and management in Schools**. New York : Longman Inc.
- Sergiovanni, Thomas J. and Carver, Fred D. (1980). **The New School Executive : A Theory of Administration**. 2nd ed. New York : The Free Press.
- Simon, Herbert A. (1976). **Administrative Behavior : A Study of Decision Making Processes in Administrative Organization**. New York : The Free Press.
- Wiles, Kimball. (1955). **Supervision for Better School**. New Jersey : Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. นายสุเทพ มโนภักดี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยะหา
อำเภอยะหา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 2
วุฒិการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) จาก
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. นายคูสัต ฅ สุวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู
อำเภอรามัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 1
วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) จาก
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. นายวิโรจน์ เกิดศิริรักษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพร่อน
อำเภอเมืองยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1
วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) จาก
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ภาคผนวก ข
สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตรของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1978 : 34-37 ; อ้างถึงในบุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2527 : 6)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน คำนวณความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับประเด็นหลัก

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยใช้สูตร (Cronbach, 1990 : 204)

$$\alpha_k = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S^2_{Items}}{S^2_{Total}} \right]$$

เมื่อ α_k แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

$\sum S^2_{Items}$ แทน ผลรวมค่าความแปรปรวนของคะแนนข้อคำถามแต่ละข้อ

S^2_{Total} แทน ความแปรปรวนของคะแนนข้อคำถามทั้งหมด

K แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร ดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{จำนวนของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 : 126-127)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

2.3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 : 79)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนข้อมูล

2.4 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

2.4.1 การทดสอบ (t – test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540 : 243 -246)

(1) ในการใช้สูตรที่ความแปรปรวนของประชากรเท่ากันใช้สูตรดังนี้

กรณีที่ $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$ ใช้สูตร t – Pooled Variance

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_p^2 \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$\text{เมื่อ } S_p^2 = \frac{(n_1 + 1) + (n_2 + 1) S_1^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$\text{โดย } df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบ t

$\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

n_1 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 1

n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 2

(2) ในกรณีที่ความแปรปรวนไม่เท่ากันใช้สูตรดังนี้

กรณี $H_1 : \sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$ ใช้สูตร t – Separate Variance

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$\text{โดย } df = \frac{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}{\frac{\frac{S_1^2}{n_1}}{n_1 - 1} + \frac{\frac{S_2^2}{n_2}}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบ t

$\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

n_1 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 1

n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 2

2.4.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Simple Correlation) ใช้สูตร (Pearson ; อ้างอิงใน ถ้วนสาขยศ และอังคณา สาขยศ. 2540 : 243 -246)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนชุด X

$\sum Y$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด Y
$\sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลัง 2
$\sum Y^2$	แทน ผลรวมของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลัง 2
$\sum XY$	แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y
N	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความ
ไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัย

สมศักดิ์ ด้านเดชาและคณะ

คำชี้แจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมี 4 ข้อ ประกอบด้วยตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงาน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคตินิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านเทคนิค

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทักษะการบริหารงาน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคตินิยม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค และประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัย ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง ข้อมูลในแบบสอบถามไม่มีผลกระทบต่อนานแต่อย่างใดทั้งสิ้น เนื่องจากเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามไว้ ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

.....

1. ตำแหน่ง

- ◇ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ
- ◇ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ขนาดโรงเรียน

- ◇ ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป)
- ◇ ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-499 คน)
- ◇ ขนาดเล็ก (นักเรียน 120 คนลงมา)

3. วุฒิกการศึกษา

- ◇ ระดับปริญญาตรี
- ◇ ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า

4. ประสบการณ์ในตำแหน่ง

- ◇ ต่ำกว่า 10 ปี
- ◇ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องการปฏิบัติ ซึ่งมีระดับการให้คะแนน ดังนี้

มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้คะแนนเป็น 5
มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมาก	ให้คะแนนเป็น 4
มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง	ให้คะแนนเป็น 3
มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย	ให้คะแนนเป็น 2
มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น 1

คำนิยามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงาน

1. ด้านคตินิยม หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจหน่วยงานโดยรวม สามารถประสานสัมพันธ์ทั้งภายในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียน เข้าใจความเกี่ยวข้องของหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภายในหน่วยงาน ผู้บริหารจึงต้องมีความรอบรู้ในสาขาวิชาต่างๆ เช่น สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ การเมือง มานุษยวิทยา จิตวิทยา เป็นต้น

2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการทำงานกับผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจูงใจปฏิบัติงานร่วมกับสมาชิกของหน่วยงานและทำให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เข้าใจธรรมชาติของคน สามารถใช้คนเป็นและอยู่ร่วมกับคนได้ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างให้ครูศรัทธา เป็นที่รักใคร่ของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความสนิทใจ

3. ด้านเทคนิค หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้เฉพาะอย่างเกี่ยวกับการใช้วิธีการ กระบวนการ และเทคนิคต่างๆ รวมทั้งการใช้เครื่องมือที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามโครงสร้างขอบข่ายของภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำให้คู่เป็นตัวอย่างได้ เพราะเหตุเคยปฏิบัติงานเหล่านั้นมาก่อนเป็นอย่างดีจนมีทักษะความชำนาญเป็นที่พึงของครูได้ เมื่อครูต้องการคำปรึกษา นอกจากนี้ยังเข้าใจกฎหมายระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี

ที่	ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้	ระดับทักษะการบริหารงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
-	ทักษะด้านคตินิยม	-	-	-	-	-
1	มีความสามารถกำหนดนโยบาย จุดประสงค์และขอบข่ายงานได้เป็นอย่างดี					
2	สามารถวิเคราะห์งานตนเองและผู้อื่นออกมาเห็นได้อย่างชัดเจน					
3	มีความรู้ในหน่วยงานของตนทั้งหมดว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร					
4	สามารถวินิจฉัยผลกระทบต่อนายงานย่อยอื่นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบย่อยหนึ่ง					
5	สามารถรู้ถึงความต้องการทางด้านการศึกษาของชุมชน					
6	รู้จักใช้คำถามอย่างมีเหตุผลเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน					
7	มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายการจัดการศึกษาของชาติทุกระดับ					
8	รู้จักเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตัวอย่างและวิธีการบริหารที่ได้พบเห็นและศึกษามาแล้วนำไปใช้อย่างเหมาะสม					
9	มีความรู้ความเข้าใจถึงความต้องการงบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียน					
10	มีความรู้เรื่องหลักสูตรทุกระดับที่สถานศึกษาตนจัดขึ้นเป็นอย่างดี					
11	มีการอำนวยความสะดวกและสามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีตลอดเวลา					
12	สามารถวางแผนใช้อาคารสถานที่ได้อย่างคุ้มค่า					
13	รู้จักประเมินผลการปฏิบัติงานในโรงเรียนเป็นอย่างดี					
-	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	-	-	-	-	-
14	สามารถปรับตนเองให้เข้ากับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี					
15	เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน					

ที่	ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้	ระดับทักษะการบริหารงาน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
-	ทักษะด้าน มนุษยสัมพันธ์ (ต่อ)	-	-	-	-	-
16	ยกย่องชมเชยให้ความสำคัญแก่ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน					
17	ให้ความเป็นกันเองในการปฏิบัติงานและส่วนตัว					
18	เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้าพบเมื่อมีปัญหา					
19	ให้โอกาสผู้ได้บังคับบัญชาตัดสินใจในปัญหาาร่วมกันทุกขั้นตอน					
20	เข้าใจปัญหาผู้ได้บังคับบัญชาและพร้อมช่วยเหลือทุกเมื่อ					
21	มีความสามารถเป็นผู้นำอภิปรายที่สามารถจูงใจคนได้เป็นอย่างดี					
22	ดูแลเอาใจใส่ทุกข์สุขผู้ได้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึง					
23	ได้จัดให้มีการพบปะสังสรรค์นอกเวลางานเป็นครั้งคราว					
-	ทักษะด้านเทคนิค	-	-	-	-	-
24	มีความรู้ความสามารถการทำแผนงานหรือโครงการเป็นอย่างดี					
25	สามารถจัดทำสถิติและแผนภูมิทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี					
26	สามารถสาธิตการสอนให้ครูดูเป็นแบบอย่างได้					
27	มีความสามารถในการพูดสื่อสารและเขียนคำสั่งได้เป็นอย่างดี					
28	มีความรู้ระบบการเงิน การบัญชีสามารถจัดทำและตรวจสอบได้					
29	มีความรู้การพัสดุ จัดซื้อจัดจ้างสามารถปฏิบัติได้					
30	มีความรู้และปฏิบัติในเรื่องงานสารบรรณเป็นอย่างดี					
31	มีความรู้ความสามารถอ่านแบบแปลนก่อสร้างอาคารได้					
32	มีความรู้เรื่องระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเป็นอย่างดี					
33	สามารถจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน					

ตอนที่ 3

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

.....

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องการปฏิบัติ ซึ่งมีระดับการให้คะแนน ดังนี้

มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้คะแนนเป็น 5
มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก	ให้คะแนนเป็น 4
มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง	ให้คะแนนเป็น 3
มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย	ให้คะแนนเป็น 2
มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น 1

คำนิยามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

1. ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ โดยวิธีทางที่ดีที่สุด ใช้ปัจจัยด้านทรัพยากรคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และเวลาน้อยที่สุด แต่ได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างดีกว่าปกติทั่วไป

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานด้านต่างๆของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ได้รับผลสำเร็จ 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

3. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การจัดหาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร การศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลการใช้หลักสูตร การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร และการใช้หลักสูตรและการพัฒนาตนเองและครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร

4. ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำแผนการสอน การจัดสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน และการติดตามผล การจัดการเรียนการสอนของครู

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การจัดทำระเบียบการวัดผลและประเมินผล การศึกษาและทำความเข้าใจระเบียบการวัดผล การกำหนดแนวปฏิบัติการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน การจัดหาเอกสาร วัสดุและเครื่องมือวัดผลและประเมินผล การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีมาตรฐาน การแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลและประเมินผล

โรงเรียน การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การติดตามและตรวจสอบเอกสารการ
วัดผลและประเมินผล และการจัดทำผลการประเมินแสดงความก้าวหน้าของนักเรียน

ที่	ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
-	ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	-	-	-	-	-
1	จัดหาเอกสารหลักสูตร คู่มือครูและเอกสารประกอบ หลักสูตรได้อย่างเหมาะสม รวดเร็วและเพียงพอแก่ความ ต้องการของครู					
2	ประชุมชี้แจงให้คำแนะนำความรู้ความเข้าใจในหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ เวลาเรียนของ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้แก่ครูได้เป็นอย่างดี					
3	สนับสนุนส่งเสริมครูเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและมี คุณภาพ					
4	ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตรให้ ผู้ปกครองทราบต่อเนื่อง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ					
5	นิเทศติดตาม กำกับการใช้หลักสูตรของครูอย่างสม่ำเสมอ เป็นระบบและเชื่อถือได้					
6	ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องและแก้ไขปัญหาได้ อย่างมีคุณภาพ					
-	ด้านการจัดการเรียนรู้	-	-	-	-	-
7	จัดครูประจำชั้น ประจำวิชาได้เหมาะสมเป็นอย่างดีกับ ความรู้ความสามารถประสบการณ์ ความถนัดและความ สนใจ					
8	จัดครูเข้าสอนแทนครูที่ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้อย่าง เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ					

ที่	ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
-	ด้านการจัดการเรียนรู้	-	-	-	-	-
9	จัดห้องเรียน สถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ตามความพร้อมของโรงเรียน ได้อย่างมีคุณภาพ					
10	ส่งเสริมให้ครูจัดตารางสอนให้สอดคล้องกับอัตราเวลาเรียนในหลักสูตร ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม					
11	สนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการสอนเพื่อเตรียมการสอนล่วงหน้า ได้อย่างมีคุณภาพ					
12	ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการสอนหลายวิธี ได้เป็นอย่างดีโดยเน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมเป็นศูนย์กลางและการปฏิบัติจริง					
13	ส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและนักเรียนเรียนอย่างมีความสุข					
14	ส่งเสริมให้ครูสอนซ่อมเสริมอย่างต่อเนื่องถูกหลักวิชาและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น					
15	สนับสนุนให้ครูวัดผลประเมินผลตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอนตามระเบียบได้เป็นอย่างดี					
16	จัดหาวิทยากรในท้องถิ่นสนับสนุนการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ					
17	ติดตามช่วยเหลือแก้ปัญหาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ เชื่อถือได้					
-	ด้านการวัดผลและประเมินผล	-	-	-	-	-
18	จัดหาคู่มือและระเบียบการวัดผลประเมินผลให้เพียงพอกับครู					
19	สามารถอธิบายชี้แจงให้คำปรึกษาแก่ครูเรื่องการวัดผลประเมินผลตามระเบียบได้เป็นอย่างดี					
20	สนับสนุนให้ครูมีการวัดผลประเมินผลเป็นระยะๆ ทั้งก่อนสอน ระหว่างสอน และหลังสอน เพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพต่อไป					

ที่	ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
-	ด้านการวัดผลและประเมินผล	-	-	-	-	-
21	จัดให้มีคณะกรรมการวัดผลของโรงเรียนเพื่อพิจารณาการเลื่อนหรือซ้ำชั้นของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมที่สุด					
22	วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทุกกลุ่มทุกชั้นและการนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ					
23	รายงานผลการวัดผลประเมินผลให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆต่อเนื่องตลอดปีและมีคุณภาพ					

ตอนที่ 4

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. ทักษะการบริหารงาน 3 ด้าน

1.1 ด้านคตินิยม

ปัญหาด้านคตินิยม	ข้อเสนอแนะด้านคตินิยม
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....
5.....	5.....

1.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์

ปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์	ข้อเสนอแนะด้านมนุษยสัมพันธ์
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....
5.....	5.....

1.3 ด้านเทคนิค

ปัญหาด้านเทคนิค	ข้อเสนอแนะด้านเทคนิค
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....
5.....	5.....

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ 3 ด้าน

2.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ปัญหาด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	ข้อเสนอแนะด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....
5.....	5.....

2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้

ปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้	ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนรู้
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....
5.....	5.....

2.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล	ข้อเสนอแนะด้านการวัดผลและประเมินผล
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....
5.....	5.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่น

ค่าความเชื่อมั่น

ทักษะการบริหาร

1. ด้านคตินิยม	.8917
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	.8775
3. ด้านเทคนิค	.8805
รวมทุกด้าน	.9351

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	.8428
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	.8779
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล	.5361
รวมทุกด้าน	.8829

ภาคผนวก จ
ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของ
แบบสอบถาม

ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม

แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	IC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	+3	1
2	+1	+1	+1	+3	1
3	+1	+1	+1	+3	1
4	+1	+1	+1	+3	1
5	+1	+1	+1	+3	1
6	+1	+1	+1	+3	1
7	+1	+1	+1	+3	1
8	+1	+1	+1	+3	1
9	+1	+1	+1	+3	1
10	+1	+1	+1	+3	1
11	+1	+1	+1	+3	1
12	+1	+1	+1	+3	1
13	+1	+1	+1	+3	1
14	+1	+1	+1	+3	1
15	+1	+1	+1	+3	1
16	+1	+1	+1	+3	1
17	+1	+1	+1	+3	1
18	+1	+1	+1	+3	1
19	+1	+1	+1	+3	1
20	+1	+1	+1	+3	1
21	+1	+1	+1	+3	1
22	+1	+1	+1	+3	1
23	+1	+1	+1	+3	1
24	+1	+1	+1	+3	1

แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	IC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
25	+1	+1	+1	+3	1
26	+1	+1	+1	+3	1
27	+1	+1	+1	+3	1
28	+1	+1	+1	+3	1
29	+1	+1	+1	+3	1
30	+1	+1	+1	+3	1
31	+1	+1	+1	+3	1
32	+1	+1	+1	+3	1
33	+1	+1	+1	+3	1

ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม

แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาวะความไม่สงบของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	IC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	+3	1
2	+1	+1	+1	+3	1
3	+1	+1	+1	+3	1
4	+1	+1	+1	+3	1
5	+1	+1	+1	+3	1
6	+1	+1	+1	+3	1
7	+1	+1	+1	+3	1
8	+1	+1	+1	+3	1
9	+1	+1	+1	+3	1
10	+1	+1	+1	+3	1
11	+1	+1	+1	+3	1
12	+1	+1	+1	+3	1
13	+1	+1	+1	+3	1
14	+1	+1	+1	+3	1
15	+1	+1	+1	+3	1
16	+1	+1	+1	+3	1
17	+1	+1	+1	+3	1
18	+1	+1	+1	+3	1
19	+1	+1	+1	+3	1
20	+1	+1	+1	+3	1
21	+1	+1	+1	+3	1
22	+1	+1	+1	+3	1
23	+1	+1	+1	+3	1

ภาคผนวก น

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

นายสมศักดิ์ ด้านเดชา ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8

และรองคณบดีฝ่ายบริหาร

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

หัวหน้าโครงการวิจัย

นางเพ็ญศรี สุขไชยะ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ 7

สถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (พัฒนาสังคม)

ผู้ร่วมวิจัย

นางรัชณี รัตนา ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8

และรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การปฐมวัย)

ผู้ร่วมวิจัย